

Βρυξέλλες, 25 Ιουλίου 2025
(OR. en)

11690/1/25
REV 1

CADREFIN 90
RESPR 21
POLGEN 81
FIN 877

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: COM(2025) 570 final/2

Θέμα: ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
Ένας δυναμικός προπολογισμός της ΕΕ για τις προτεραιότητες του
μέλλοντος - Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 570 final/2.

σνημμ.: COM(2025) 570 final/2

Βρυξέλλες, 16.7.2025
COM(2025) 570 final/2

Corrigendum

This document corrects COM(2025) 570 final of 16.7.2025

Concerns all the linguistic versions

It includes a number of technical corrections to tables and graphics

The text shall read as follows:

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Ένας δυναμικός προπολογισμός της ΕΕ για τις προτεραιότητες του μέλλοντος - Το
πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034**

{SWD(2025) 570 final} - {SWD(2025) 571 final}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034 δεν θα είναι απλώς ένα σχέδιο χρηματοδότησης. Θα αποτελέσει στρατηγική δήλωση της συλλογικής πολιτικής φιλοδοξίας της Ένωσης να υλοποιήσει τις προτεραιότητές της και να δράσει με ισχύ και ενότητα στην παγκόσμια σκηνή την επόμενη δεκαετία. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι η κινητήρια δύναμη της Ένωσης που έχει επανειλημμένα αποδείξει τον μετασχηματιστικό του αντίκτυπο ως μοχλός επενδύσεων και ανάπτυξης και ως ισχυρή έκφραση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης. Μόνο κατά την τελευταία πενταετία, ο προϋπολογισμός της ΕΕ βοήθησε να σωθούν ανθρώπινες ζωές και να διαφυλαχθούν τα μέσα βιοπορισμού κατά τη διάρκεια της πανδημίας, έδωσε τη δυνατότητα στην Ένωση να ξεπεράσει τις ενεργειακές κρίσεις και τις κρίσεις στην αλυσίδα εφοδιασμού, ενώ πάνω σε αυτόν θεμελιώθηκε η αταλάντευτη στήριξη της Ένωσης προς την Ουκρανία.

Είναι καιρός να οικοδομήσουμε μια πιο ανεξάρτητη Ευρώπη, διότι η Ένωση δεν μπορεί να βασίζεται αποκλειστικά σε άλλους για να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη ασφάλεια και ευημερία της. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας στα σύνορα της Ένωσης, η ευρύτερη γεωπολιτική αστάθεια και η διατάραξη των παγκόσμιων εμπορικών σχέσεων έκρουσαν με τον πιο εμφατικό τρόπο τον κώδωνα του κινδύνου για την Ευρώπη. Τα γεγονότα αυτά μας ανάγκασαν να επανεκτιμήσουμε τις στρατηγικές μας προτεραιότητες και να αναλάβουμε άμεση δράση, προκειμένου να μειώσουμε τις εξαρτήσεις και να αντιμετωπίσουμε τα τρωτά σημεία απέναντι σε πολλαπλές απειλές κατά της ασφάλειάς μας και του τρόπου ζωής μας. Αυτή η κατάσταση απαιτεί να δώσουμε εκ νέου έμφαση στην ανταγωνιστικότητα, στην ασφάλεια, στην άμυνα, στη μετανάστευση, στην επισιτιστική ασφάλεια, στη στρατηγική αυτονομία, καθώς και στις προετοιμασίες μας για τη μελλοντική διεύρυνση της Ένωσης. Έχει εμβαθύνει την προσήλωσή μας στις αρχές και τις αξίες που ενώνουν την Ευρώπη και καθιστούν την Ένωση έναν φάρο σταθερότητας και προόδου σε έναν ταραχώδη κόσμο.

Το να πάρουμε το κοινό μας μέλλον στα χέρια μας σημαίνει να εφοδιάσουμε την Ένωση με έναν φιλόδοξο προϋπολογισμό όσον αφορά το μέγεθος και τον σχεδιασμό. Να δημιουργήσουμε ευκαιρίες για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές Ευρωπαίων και να βοηθήσουμε όσες και όσους έχουν ανάγκη. Να υπερασπιστούμε τα στρατηγικά μας συμφέροντα και τις αξίες μας. Να αξιοποιήσουμε το δυναμικό της ενιαίας αγοράς και τις νέες τεχνολογίες για να προωθήσουμε την ανάπτυξη και την καινοτομία. Να επιτύχουμε τους στόχους μας για το κλίμα και να στηρίξουμε τις επιχειρήσεις, ιδίως τις μικρές, και τους πολίτες στη μετάβαση προς μια οικονομία μηδενικών καθαρών εκπομπών. Να προστατεύσουμε το περιβάλλον μας, να διατηρήσουμε τους φυσικούς μας πόρους, να προωθήσουμε την κυκλικότητα και να ενισχύσουμε την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητα της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της ανθεκτικότητας των υδάτων. Να εγγυηθούμε τη συλλογική μας ασφάλεια, να αποκαταστήσουμε το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Ευρώπης, να ενισχύσουμε την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, και να διαχειριστούμε τις συνέπειες των δημογραφικών τάσεων. Να ενισχύσουμε τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, να διαχειριστούμε τη μετανάστευση και να διασφαλίσουμε την εύρυθμη λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Να αδράξουμε την ιστορική ευκαιρία της διεύρυνσης, προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η Ένωση. Τέλος, να οικοδομήσουμε στρατηγικές παγκόσμιες εταιρικές σχέσεις που θα καταστήσουν την Ένωση ισχυρό και αξιόπιστο παράγοντα στην παγκόσμια σκηνή, παραμένοντας σταθερά προσηλωμένοι στις αρχές του βασισμένου σε κανόνες διεθνούς εμπορίου.

Η Ευρώπη πρέπει τώρα να αλλάξει τον τρόπο δράσης της — και ο προϋπολογισμός της ΕΕ δεν αποτελεί εξαίρεση. Σε μια εποχή αυξημένης γεωπολιτικής και οικονομικής

αβεβαιότητας, υπάρχουν τεράστιες προσδοκίες από την Ένωση να βρει απαντήσεις σε μια σειρά γενεακών προκλήσεων. Οι απαιτήσεις είναι μεγαλύτερες από ποτέ και το μέγεθος του προϋπολογισμού της ΕΕ πρέπει να είναι ανάλογο με τις αυξανόμενες αρμοδιότητες της Ένωσης. Ωστόσο, οι πόροι είναι περιορισμένοι. Οι εθνικοί προϋπολογισμοί υφίστανται πιέσεις και δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν από μόνοι τους τις διασυνοριακές προκλήσεις. Τα δάνεια που λάβαμε από κοινού για τη στήριξη του NextGenerationEU θα πρέπει να αποπληρωθούν τα προσεχή έτη. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αξιοποιούμε πλήρως κάθε ευρώ του προϋπολογισμού της ΕΕ, για να επενδύσουμε σε τομείς όπου η ενωσιακή προστιθέμενη αξία είναι μεγαλύτερη, αλλά και για να προσελκύσουμε ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις.

Η Ένωση χρειάζεται έναν πιο φιλόδοξο προϋπολογισμό που θα είναι απλούστερος, πιο ευέλικτος και πιο στρατηγικός. Και πάνω απ' όλα, ο προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει να αποφέρει αποτελέσματα. Αυτό είναι το επιτακτικό μήνυμα από τις ευρείες δημόσιες διαβουλεύσεις της Επιτροπής σχετικά με το μελλοντικό πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο¹, από τις συστάσεις μιας ειδικής Ομάδας Ευρωπαίων Πολιτών², καθώς και από τις εκτεταμένες διαβουλεύσεις σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Τώρα είναι η ώρα να εφαρμοστούν στην πράξη αυτά τα διδάγματα και να εξοπλιστεί η Ένωση με έναν σύγχρονο προϋπολογισμό σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο.

Η πείρα δείχνει ότι η ευελιξία είναι άκρως σημαντική. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο παρέχει τη σταθερότητα και την προβλεψιμότητα που καθιστούν τον προϋπολογισμό της ΕΕ έναν τόσο ισχυρό μοχλό μακροπρόθεσμων επενδύσεων. Ωστόσο, σε έναν αβέβαιο και ασταθή κόσμο, ο προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει επίσης να διαθέτει πολύ ισχυρότερη διαρθρωτική ικανότητα να προσαρμόζεται σε απρόβλεπτες καταστάσεις. Πολύ συχνά η δημοσιονομική αντίδραση σε κρίσεις και εξελισσόμενες ανάγκες ήταν αυτοσχέδια και σε ad hoc βάση. Αυτή η πρακτική δεν αποτελεί στέρεη βάση για μακροπρόθεσμη πολιτική. Γι' αυτό η Επιτροπή προτείνει έναν πιο ευέλικτο προϋπολογισμό, καλύτερα εξοπλισμένο για να αντιμετωπίσει τα γνωστά αλλά και τα άγνωστα. Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στην καθοδήγηση του προϋπολογισμού θα διασφαλίσει υψηλό επίπεδο πολιτικής εποπτείας, διαφάνειας και δημοκρατικής λογοδοσίας ανά πάσα στιγμή.

Η Επιτροπή καταβάλλει μια άνευ προηγουμένου προσπάθεια για να καταστεί η Ευρώπη απλούστερη — και αυτό πρέπει να περιλαμβάνει και τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Οι δημόσιες διαβουλεύσεις επιβεβαίωσαν ότι τα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ έχουν καταστεί υπερβολικά κατακερματισμένα, με αλληλεπικαλύψεις, κενά και αποκλίνοντες κανόνες. Αυτό το γεγονός δημιουργεί σύγχυση και μειώνει την προσβασιμότητα, την ευελιξία και τον αντίκτυπο. Η Επιτροπή προτείνει τον εξορθολογισμό και την εναρμόνιση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ, καθιστώντας πολύ ευκολότερο τον εντοπισμό ευκαιριών χρηματοδότησης, απελευθερώνοντας συνέργειες και δημιουργώντας έναν εξορθολογισμένο, διαφανή και συνεκτικό προϋπολογισμό στην υπηρεσία όλων των Ευρωπαίων.

Ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ αποτελεί ευκαιρία για να επιβεβαιωθεί εκ νέου η προσήλωση της Ευρώπης στους κοινούς μας στόχους και αξίες. Οι προτάσεις της Επιτροπής έχουν σχεδιαστεί ώστε να διασφαλίζουν ότι οι επενδύσεις της ΕΕ θα καθοδηγούνται από τις πολιτικές μας προτεραιότητες, αποφέροντας καλύτερα

---

¹ [Επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ \(ΠΑΠ\) — υλοποίηση της ενωσιακής χρηματοδότησης με τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες](#)

² [Ομάδα Ευρωπαίων Πολιτών για τον νέο ευρωπαϊκό προϋπολογισμό — Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#)

αποτελέσματα σε σχέση με τη μεμονωμένη δράση των κρατών μελών. Βασίζονται στον σεβασμό του κράτους δικαίου και αντικατοπτρίζουν μια βαθιά δέσμευση: ήτοι τα κονδύλια της ΕΕ πρέπει να δαπανώνται σωστά και να τηρούν τα υψηλότερα πρότυπα χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Η Επιτροπή προτείνει έναν φιλόδοξο προϋπολογισμό ύψους 1,98 τρις. EUR για την περίοδο 2028-2034, ισοδύναμο με το 1,26 % του ΑΕΕ της ΕΕ. Η Ένωση μπορεί να υλοποιήσει τις φιλοδοξίες της μόνο εάν διαθέτει τον αντίστοιχο προϋπολογισμό. Ο προϋπολογισμός αυτός θα δώσει τη δυνατότητα στην Ένωση να αξιοποιήσει τη δυναμική που δημιούργησε το NextGenerationEU και να ανταποκριθεί στα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί.

Ο εκσυγχρονισμός της χρηματοδότησης του προϋπολογισμού της ΕΕ αποτελεί ουσιαστικό μέρος αυτής της δέσμης και θα προβλέπει σταθερές εθνικές συνεισφορές παρά την αύξηση του μεγέθους του προϋπολογισμού. Ένας φιλόδοξος προϋπολογισμός με επίκεντρο τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες θα πρέπει να βασίζεται σε ένα πιο σύγχρονο και ευρωπαϊκό σύστημα εσόδων. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή προτείνει μια ενισχυμένη δέσμη νέων ιδίων πόρων, η οποία περιλαμβάνει προσαρμογές στην πρόταση του 2023 για τους νέους ίδιους πόρους και πρόσθετους υποψήφιους ίδιους πόρους. Τα έσοδα που θα προκύψουν θα καταστήσουν δυνατό έναν προϋπολογισμό της ΕΕ που θα είναι σύμφωνος με τις φιλοδοξίες, και θα καλύπτει παράλληλα τις υποχρεώσεις της Ένωσης όσον αφορά την αποπληρωμή των δανείων στο πλαίσιο του NextGenerationEU.

Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034 αποτελεί μοναδική ευκαιρία για την αναμόρφωση του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού μας σε έναν κόσμο που μεταβάλλεται συνεχώς. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ και οι κοινές πολιτικές που στηρίζει αποτελούν μέρος του ιστού της Ένωσής μας. Οι θεμελιώδεις αρχές και οι στόχοι που έχουν διαμορφώσει τον προϋπολογισμό της ΕΕ από την έναρξη της εφαρμογής του δεν θα αλλάξουν. Ωστόσο, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ένωση είναι τέτοιες που η αδράνεια δεν αποτελεί επιλογή. Καθιστώντας τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τα ενωσιακά προγράμματα απλούστερα, πιο ευέλικτα και στρατηγικά προσαρμοσμένα στις σημερινές και τις μελλοντικές προτεραιότητες, θα δώσουμε στην Ένωση τον σύγχρονο προϋπολογισμό που χρειάζεται για να προστατεύσει τους Ευρωπαίους πολίτες, για να βοηθήσει τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις να αναπτυχθούν, και για να ενισχύσει το κοινωνικό μοντέλο της Ευρώπης. Επιπλέον για να ενθαρρύνει τους πολίτες, τους ερευνητές και τις ερευνητρίες αλλά και τις επιχειρήσεις από την ΕΕ και όλον τον κόσμο να επιλέξουν την Ευρώπη.

Εν ολίγοις, για να οικοδομήσει μια ανεξάρτητη Ευρώπη ικανή να διαμορφώσει το δικό της πεπρωμένο.

2. Ο ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ: ΟΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΕ ΤΙΘΕΝΤΑΙ ΣΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Ο νέος προϋπολογισμός της ΕΕ θα είναι ένας **προϋπολογισμός που βασίζεται σε πολιτικές.** Η επόμενη γενιά χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ πρέπει να αποτελέσει ένα συνεκτικό σύνολο, το οποίο μέσω κοινών προσπαθειών θα αναβαθμίσει την ευρωπαϊκή συνεργασία σε τομείς προτεραιότητας όπως η ανταγωνιστικότητα, η ασφάλεια, η απανθρακοποίηση, η βιωσιμότητα, και η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Τα προγράμματα του αναμορφωμένου προϋπολογισμού της ΕΕ είναι σχεδιασμένα να λειτουργούν

συμπληρωματικά, καθώς επιτρέπουν τον συνδυασμό πόρων για τη στήριξη ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων, τόσο εντός της Ένωσης όσο και σε όλον τον κόσμο.

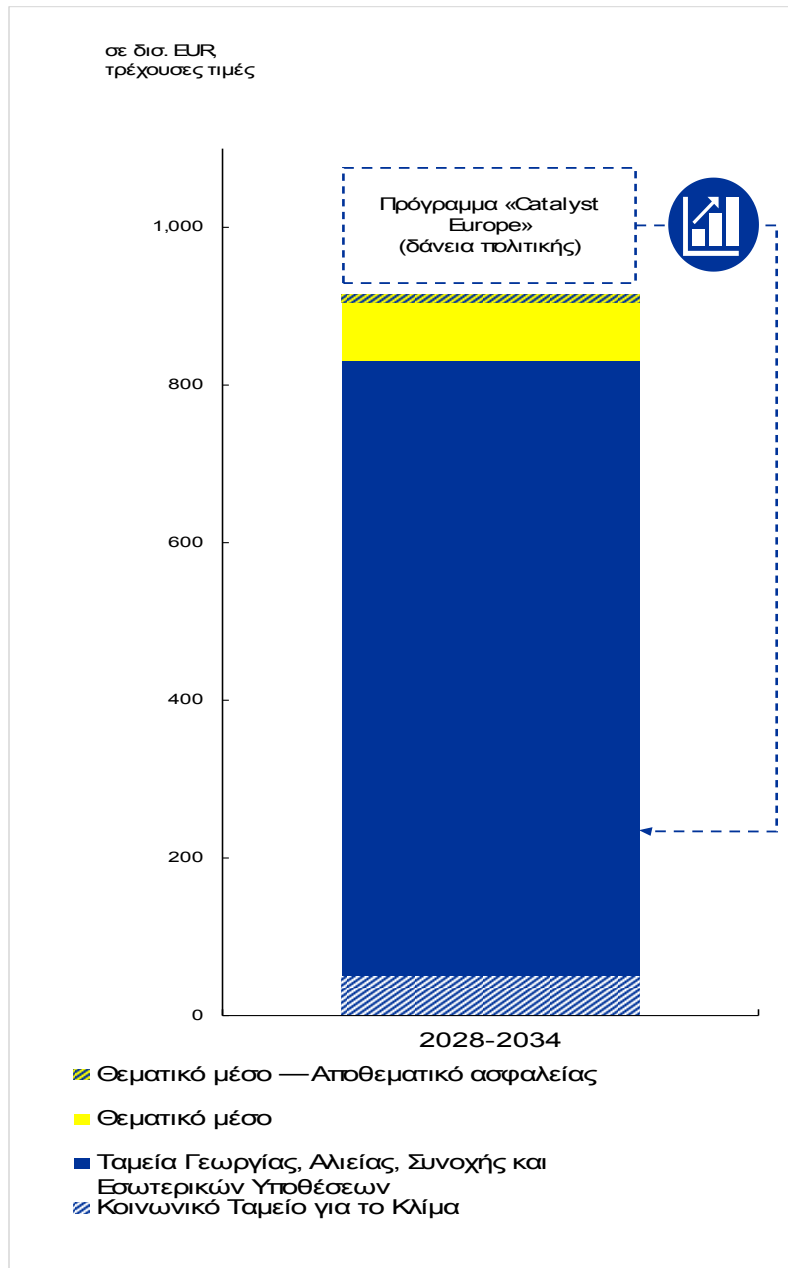
I. Προώθηση της ευημερίας, της βιωσιμότητας και της ασφάλειας — ειδικά προσαρμοσμένες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις μέσω εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης

Τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης θα συνδυάσουν τα κονδύλια της ΕΕ που εκτελούνται από τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες σε μια συνεκτική, προσαρμοσμένη διαδικασία σχεδιασμού, πλήρως εθνογραμμαμισμένη με τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης. Θα μεγιστοποιήσουν τον αντίκτυπο κάθε ευρώ που δαπανάται, θα παράσχουν μεγαλύτερη ευελιξία για την προσαρμογή στις περιφερειακές και τοπικές ανάγκες και θα απλουστεύσουν τους κανόνες για τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες.

Τα νέα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης για επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις θα βασιστούν στο αξιοσημείωτο ιστορικό επιδόσεων των κοινών πολιτικών της Ευρώπης — και θα τις καταστήσουν ισχυρότερες και πιο αποτελεσματικές. Οι εταιρικές σχέσεις θα αυξήσουν τις συνέργειες μεταξύ των υφιστάμενων πολιτικών για τη στήριξη των ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων, ενισχύοντας την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Επίσης θα δώσουν ώθηση στη δράση της ΕΕ για την άρση των φραγμών στην εσωτερική αγορά. Με κονδύλιο ύψους 865 δισ. EUR (συμπεριλαμβανομένων 50 δισ. EUR από το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα), τα σχέδια θα διασφαλίσουν τη συνεχή στήριξη των κοινών πολιτικών της Ευρώπης με μια εκσυγχρονισμένη προσέγγιση.

Το κονδύλιο των εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης 2028-2034

Τα σχέδια εταιρικής σχέσης θα βασίζονται σε ευρωπαϊκές προτεραιότητες, αλλά θα είναι προσαρμοσμένα στις ειδικές ανάγκες των κρατών μελών και των περιφερειών. Τα σχέδια θα ανταποκρίνονται στις κύριες προτεραιότητες και τις προκλήσεις που θα προσδιοριστούν, μεταξύ άλλων μέσω του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Θα σχεδιάζονται από τις εθνικές και περιφερειακές αρχές σε συνεργασία μεταξύ τους και θα τους ανήκουν. Το νέο σύστημα υλοποίησης θα λαμβάνει υπόψη την ποικιλομορφία των κρατών μελών, προσφέροντάς τους την ευελιξία να αναπτύσσουν εθνικά, τομεακά και, κατά περίπτωση, περιφερειακά και εδαφικά κεφάλαια, όπως συμβαίνει με τους ισχύοντες κανόνες, ανάλογα με τις συνταγματικές δομές και παραδόσεις κάθε κράτους μέλους. Τα σχέδια θα παρέχουν στοχευμένη στήριξη απ' όλες τις πολιτικές της ΕΕ για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών, όπως οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ανατολικές παραμεθόριες περιοχές μας, οι οποίες πλήττονται περισσότερο από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Γενικά, οι εταιρικές σχέσεις θα είναι λιγότερο περιοριστικές όσον αφορά το πώς θα επιτυγχάνονται οι κοινά στόχοι, αλλά περισσότερο απαιτητικές ως προς το τι θα πρέπει να επιτευχθεί, διασφαλίζοντας τον πλήρη σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας.

Τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης θα συγκεντρώσουν 14 υφιστάμενα ταμεία και θα διασφαλίσουν τη συνοχή και τον κοινό προγραμματισμό μεταξύ τους, σεβόμενα παράλληλα τις ιδιαιτερότητές τους. Με αυτόν τον τρόπο θα εξορθολογιστούν πολύπλοκες διαδικασίες προγραμματισμού, θα μειωθούν οι χρονοβόρες διαδικασίες επικύρωσης και θα δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες για συνέργειες.

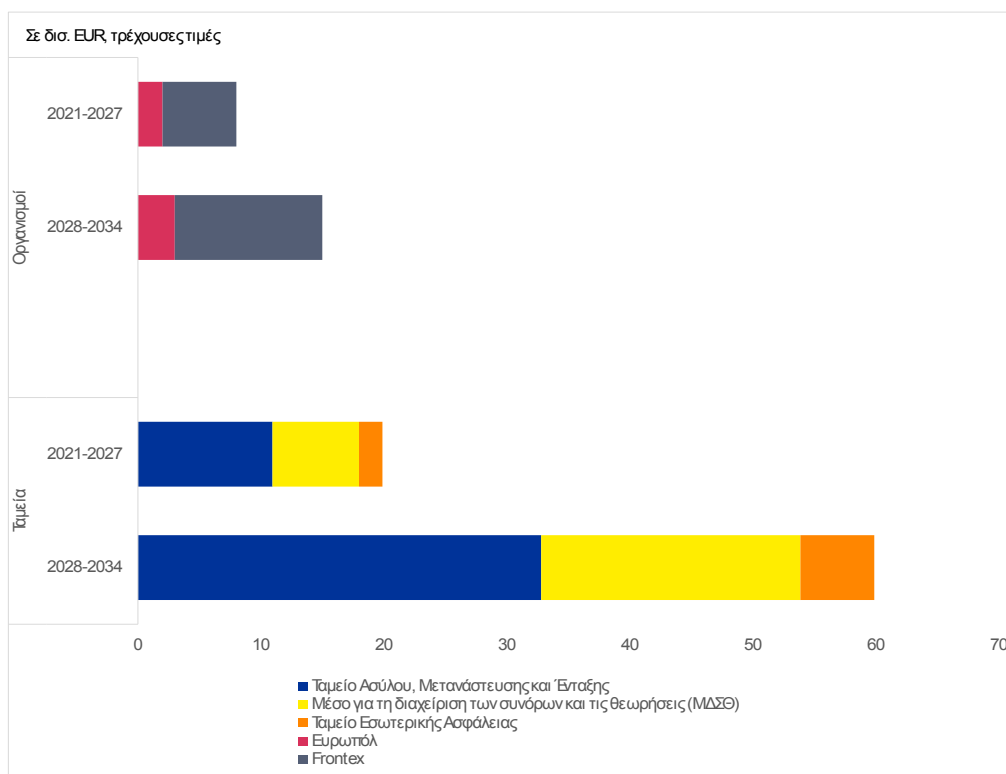
- **Η γεωργία και οι αγροτικές περιοχές εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητα, ενισχύοντας τη στρατηγική αυτονομία, την επισιτιστική ασφάλεια και τη βιωσιμότητα της ΕΕ.** Οι εταιρικές σχέσεις αποτελούν ευκαιρία να εξελιχθεί η κοινή γεωργική πολιτική σε ένα απλούστερο, πιο στοχευμένο και πιο αποτελεσματικό πλαίσιο πολιτικής, ώστε να βρεθεί η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ των κινήτρων, των επενδύσεων και των κανόνων. Οι γεωργοί θα συνεχίσουν να επωφελούνται από προβλεψιμότητα και σταθερότητα στη στήριξη των εισοδημάτων τους από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ενώ παράλληλα θα επωφελούνται και από πρόσθετες δυνατότητες για επενδύσεις και κοινές δράσεις στις αγροτικές περιοχές. Τα κράτη μέλη θα μπορούν να επιτύχουν συνέργειες για να αντιμετωπίσουν καλύτερα τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γεωργοί και οι αγροτικές κοινότητες, δημιουργώντας ευκαιρίες για νέες και νέους γεωργούς και προωθώντας την ανανέωση των γενεών, διασφαλίζοντας παράλληλα τη μακροπρόθεσμη επισιτιστική ασφάλεια. Η ΕΕ θα εντείνει την προώθηση των γεωργικών προϊόντων της για να δημιουργηθούν νέες ευκαιρίες στην αγορά. Όντας αντιμετώπι με αυξανόμενη αβεβαιότητα στις γεωργικές αγορές, η ΕΕ θα προστατεύσει τους γεωργούς και θα σταθεροποιήσει τις αγορές σε καιρούς διαταραχών της αγοράς με το ενιαίο δίκτυ ασφαλείας.
- **Η πολιτική συνοχής θα ενισχυθεί και θα εκσυγχρονιστεί, έχοντας στο επίκεντρό της τις περιφέρειες,** και θα συνεχίσει να τηρεί τις θεμελιώδεις αρχές της εταιρικής σχέσης, της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και της τοποκεντρικής δράσης. Θα συνεργαστεί με άλλες πολιτικές και θα έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο χάρη στις στοχευμένες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις, ενώ παράλληλα θα συνεχίσει να προωθεί μια πιο συνεκτική Ευρώπη, διασφαλίζοντας ότι όλοι οι Ευρωπαίοι και όλες οι Ευρωπαίες, ανεξάρτητα από το πού κατοικούν, έχουν πρόσβαση σε οικονομικές ευκαιρίες και καλύτερη ποιότητα ζωής. Θα βοηθήσει τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες να καλύψουν την υστέρησή τους, καθώς και τις περιφέρειες δίκαιης μετάβασης, ώστε να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο. Θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στις εξόχως απόκεντρες περιοχές, αναγνωρίζοντας τις μοναδικές προκλήσεις και τις δυνατότητές τους.
- **Η Ευρώπη είναι δυνατή μόνο όταν οι πολίτες της έχουν δυνατότητες — επομένως η στήριξη των ανθρώπων και του κοινωνικού μοντέλου της Ευρώπης είναι στο επίκεντρο αυτών των σχεδίων.** Ένας κοινωνικός στόχος ύψους 14 % θα εφαρμοστεί στα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης για να καθοδηγήσει σημαντικές επενδύσεις με στόχο την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, στηρίζοντας την ποιοτική απασχόληση, τις δεξιότητες, την κοινωνική ένταξη και τη στέγαση σε όλα τα κράτη μέλη, τις περιφέρειες και τους τομείς.
- **Οι εταιρικές σχέσεις θα διασφαλίσουν ότι η ενωσιακή στήριξη στη μετανάστευση, στη διαχείριση των συνόρων και στην αντιμετώπιση των προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας θα είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες κάθε κράτους μέλους και των περιφερειών του.** Η σύνδεση μεταξύ των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων θα δώσει στα κράτη μέλη ισχυρότερα κίνητρα να εφαρμόσουν το σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, καθώς και τη στρατηγική της ΕΕ για την εσωτερική ασφάλεια. Ο

μηχανισμός της ΕΕ θα διασφαλίσει μια ευέλικτη, κοινή απάντηση της ΕΕ σε πιεστικές ανάγκες και νέες προκλήσεις.

- **Η αλιεία θα παραμείνει η κινητήρια δύναμη των παράκτιων κοινοτήτων και οικονομιών μας.** Οι εταιρικές σχέσεις θα οικοδομήσουν μια στενότερη σύνδεση μεταξύ της ενωσιακής αλιευτικής πολιτικής και της πολιτικής για τους ωκεανούς, της πολιτικής συνοχής και της κοινής γεωργικής πολιτικής, ώστε να παρασχεθεί μεγαλύτερη στήριξη στους αλιείς μας, άντρες και γυναίκες, ενώ παράλληλα θα συμβάλουν και στην τόνωση οικονομικών δραστηριοτήτων όπως η υδατοκαλλιέργεια, ο τουρισμός και η ναυτιλία, η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και η βελτίωση των μέσων βιοπορισμού στις παράκτιες περιοχές.

Τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης, σε συνδυασμό με άλλα προγράμματα της ΕΕ, θα συμβάλουν ώστε η Ένωση να συνεχίσει την πορεία της όσον αφορά τη δέσμευση για απανθρακοποίηση της Ευρώπης έως το 2050. Οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις που υποστηρίζονται από το σχέδιο θα δώσουν ώθηση στην καινοτομία, θα αυξήσουν την ανθεκτικότητα απέναντι στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, θα βελτιώσουν τη συνδεσιμότητα και θα βοηθήσουν την Ευρώπη να γίνει πιο ανεξάρτητη ενεργειακά. Θα στηρίξουν επιχειρήσεις και πολίτες παντού στην Ένωση, προκειμένου να διαχειριστούν τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της μετάβασης σε μια καθαρή οικονομία, διασφαλίζοντας ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο.

Χρηματοδότηση της μετανάστευσης και της διαχείρισης των συνόρων στον προϋπολογισμό 2028-2034

Η υλοποίηση με βάση τα αποτελέσματα και ο συνδυασμός αλληλοενισχυόμενων επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων θα έχουν μεγαλύτερο αντίκτυπο και θα βελτιώσουν τη σχέση κόστους-οφέλους. Οι πληρωμές θα εξαρτώνται από την εκπλήρωση των επενδυτικών και μεταρρυθμιστικών οροσήμων και στόχων που συνδέονται με τις συμφωνηθείσες

προτεραιότητες. Αυτό αναμένεται να αποφέρει χρηματοδότηση και αποτελέσματα πιο γρήγορα και πιο αποτελεσματικά. Συνεπώς, η έμφαση θα δοθεί εκεί που χρειάζεται: στα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται με τις δαπάνες της ΕΕ. Οι ισχυρές ρυθμίσεις λογιστικών και λοιπών ελέγχων θα διασφαλίσουν ότι τα σχέδια εταιρικής σχέσης εφαρμόζονται σύμφωνα με τα υψηλότερα πρότυπα χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Οι αρχές του κράτους δικαίου και του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων είναι αδιαπραγμάτευτες. Ο κανονισμός για την αιρεσιμότητα όσον αφορά το κράτος δικαίου³ θα συνεχίσει να εφαρμόζεται στο σύνολο του προϋπολογισμού της ΕΕ (βλ. τμήμα 5). Τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης θα ενισχύσουν τη σύνδεση μεταξύ των συστάσεων στην έκθεση για το κράτος δικαίου και της χρηματοδοτικής στήριξης. Σε περίπτωση απώλειας κονδυλίων για ένα κράτος μέλος λόγω συνεχιζόμενων παραβιάσεων του κράτους δικαίου ή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, τα κονδύλια αυτά θα είναι διαθέσιμα για χρήση σε προγράμματα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ιδίως σε προγράμματα που συμβάλλουν στη στήριξη της δημοκρατίας, της κοινωνίας των πολιτών και των αξιών της Ένωσης ή στην καταπολέμηση της διαφθοράς στην Ευρώπη.

Ένας μηχανισμός της ΕΕ θα στηρίζει την εφαρμογή σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Ο μηχανισμός θα στηρίζει δράσεις που μπορούν να υλοποιηθούν αποτελεσματικότερα σε επίπεδο Ένωσης, συμπληρώνοντας τα έργα που υλοποιούνται από τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες. Μεταξύ αυτών των δράσεων περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν την εφαρμογή των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της Ένωσης σε τομείς όπως η διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων στο πλαίσιο της κοινής αλιευτικής πολιτικής, η στήριξη της πολιτικής για τους ωκεανούς, η προώθηση κοινωνικών δράσεων και επενδύσεων σε κοινωνικές υποδομές και στην κοινωνική οικονομία σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης μέσων εγγύησης, καθώς και η προώθηση της διαπεριφερειακής ή διαδημοτικής συνεργασίας. Ο μηχανισμός θα συμβάλει στην αντιμετώπιση φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών, δημιουργώντας συνέργειες με άλλους τομείς πολιτικής που καλύπτονται από τις εταιρικές σχέσεις, όπως η γεωργία. Ένα αδιάθετο αποθεματικό ασφαλείας θα παρέχει τη δυνατότητα περαιτέρω αντίδρασης σε απρόβλεπτα γεγονότα και καταστροφές στα κράτη μέλη, σε περίπτωση που δεν επαρκούν άλλες δυνατότητες ευελιξίας στο πλαίσιο των εθνικών και περιφερειακών κονδυλίων.

Η ΕΕ θα συνεχίσει επίσης να παρέχει ισχυρή στήριξη στην **τουρκοκυπριακή κοινότητα** μέσω ενός ειδικού μέσου.

II. Τόνωση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας: το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας και το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»

---

³Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης.

(*) Συνεργατική έρευνα και καινοτομία που είναι συνεπής με τις δραστηριότητες του Ταμείου Ανταγωνιστικότητας

Το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας, σε συνέργεια με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», θα παρέχει αδιάλειπτη στήριξη στους Ευρωπαίους φορείς καινοτομίας από την έρευνα έως την υλοποίηση, από το στάδιο των ιδεών έως τη δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων και την επέκτάσή τους. Θα τροφοδοτήσει την εφαρμογή της Πυξίδας Ανταγωνιστικότητας και θα βοηθήσει την Ένωση να αποκτήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε στρατηγικούς τομείς, μεταξύ άλλων διευκολύνοντας πολυκρατικά και διασυνοριακά έργα με υψηλή ενωσιακή προστιθέμενη αξία. Με αυτόν τον τρόπο, θα προωθήσει την ευημερία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας υψηλής ποιότητας.

Ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει να επιφέρει μια ουσιαστική αλλαγή στην ευρωπαϊκή στήριξη της ανταγωνιστικότητας. Η Ευρώπη αποτελεί λίκνο καινοτομίας, επιστημονικής προόδου και επιχειρηματικότητας, με βιομηχανικό αποτύπωμα παγκόσμιας κλάσης. Ωστόσο, η ανταγωνιστικότητα και η οικονομική ασφάλεια της Ευρώπης παρεμποδίζονται από τους φραγμούς στην ενιαία αγορά, τον κατακερματισμό των κεφαλαιαγορών, την ανεπαρκή ψηφιοποίηση, τον αθέμιτο διεθνή ανταγωνισμό, τις υψηλές τιμές της ενέργειας, τις ελλείψεις δεξιοτήτων και εργατικού δυναμικού, την ανεπαρκή μετουσίωση της έρευνας σε εμπορεύσιμα αποτελέσματα και τα εμπόδια στη συνένωση έργων και χρηματοδότησης.

Η Ευρώπη πρέπει να κάνει πολύ περισσότερα για να δημιουργήσει τις συνθήκες ώστε τα καλύτερα έργα και εταιρείες της να ευδοκιμήσουν και να επεκταθούν, όπως επισημαίνεται στις εκθέσεις Draghi⁴ και Letta⁵ και στην Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας⁶. Όπως ορίζεται στη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία, θα είναι σημαντικό να συνδυαστεί η απανθρακοποίηση και η οικονομική ανάπτυξη, μέσω χαμηλότερων τιμών ενέργειας, στήριξης των καθαρών προϊόντων που κατασκευάζονται στην ΕΕ (με την πράξη επιτάχυνσης της απανθρακοποίησης της βιομηχανίας), μέσω των θέσεων εργασίας υψηλής ποιότητας και της ενισχυμένης χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένης της Τράπεζας για την Απανθρακοποίηση της Βιομηχανίας. Η ενίσχυση της οικονομικής ασφάλειας της Ευρώπης

⁴ Draghi, M. (2024) “[A competitiveness strategy for Europe](#)” (Στρατηγική ανταγωνιστικότητας για την Ευρώπη).

⁵ Letta, E. (2024) “[More than a market](#)” (Πολύ περισσότερο από μια απλή αγορά).

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ» [COM(2025) 30 final].

πρέπει επίσης να αποτελεί κεντρικό στόχο, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι βασικοί τομείς παραμένουν ανθεκτικοί και ανταγωνιστικοί έναντι των γεωπολιτικών και τεχνολογικών αλλαγών. Η ΕΕ πρέπει επίσης να δώσει προτεραιότητα σε επενδύσεις σε τεχνολογίες αιχμής οι οποίες αποτελούν το κλειδί για το μέλλον, όπως το διάστημα, η τεχνητή νοημοσύνη και η κβαντική τεχνολογία. Για να παραμείνει ανταγωνιστική, αυτόνομη και ασφαλής, η Ευρώπη πρέπει να οικοδομήσει ασφαλείς, παγκόσμιας κλάσης ψηφιακές υποδομές, όπως είναι τα δίκτυα υψηλής χωρητικότητας και τα γίγα-εργοστάσια TN.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας, με συνολικό κονδύλιο ύψους 409 δισ. EUR, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», θα παρέχει πρωτοφανή ώθηση στη δημοσιονομική στήριξη της ΕΕ για την έρευνα, την καινοτομία, την ανάπτυξη και την υλοποίηση⁷.

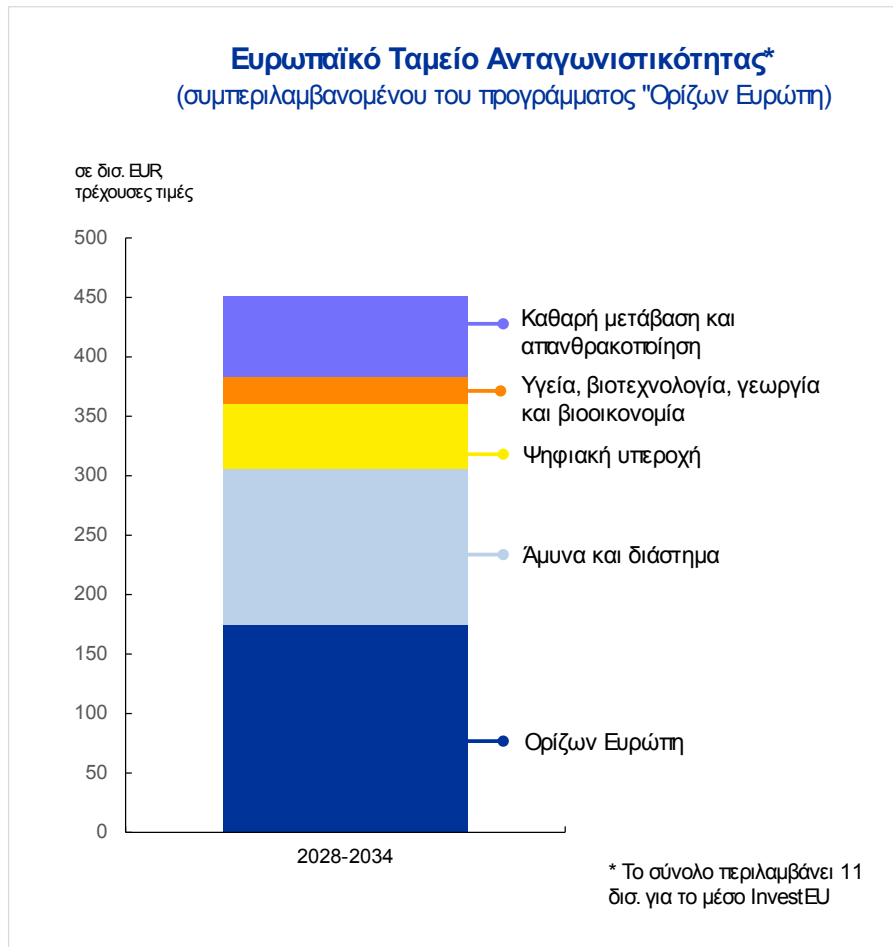
Το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας θα συγκεντρώσει επενδυτική ισχύ σε επίπεδο ΕΕ για την επιτάχυνση της επέκτασης, της κατασκευής και της υλοποίησης στρατηγικών τεχνολογιών στην Ευρώπη. Θα αποτελέσει βασικό εργαλείο για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών εταιρειών και την ενδυνάμωση της βιομηχανικής βάσης της ΕΕ, μεταξύ άλλων με τη στήριξη τεχνολογιών, προϊόντων και υπηρεσιών «ευρωπαϊκής παραγωγής» (made in Europe). Το Ταμείο, το οποίο λειτουργεί βάσει ενιαίου εγχειριδίου κανόνων, θα απλουστεύσει και θα επιταχύνει σε μεγάλο βαθμό τη χρηματοδότηση της ΕΕ, αντικαθιστώντας το υφιστάμενο συνονθύλευμα αλληλεπικαλυπτόμενων προγραμμάτων, μεταξύ άλλων και για τις μικρές επιχειρήσεις. Θα επιτρέψει στην ΕΕ να επενδύσει εκεί ακριβώς όπου έχει σημασία και να το πράξει με κοινωνικό αντίκτυπο. Το ταμείο θα περιλαμβάνει απλουστευμένες και ταχείες διαδικασίες επιλογής, αξιολόγησης και ανάθεσης και θα παρέχει απλουστευμένες απαιτήσεις υποβολής στοιχείων για τους αποδέκτες χρηματοδότησης από την ΕΕ, προσφέροντας τη χρηματοδότηση ταχύτερα στους φορείς υλοποίησης έργων.

Σε συνέχεια της σύστασης της έκθεσης Draghi, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας θα επικεντρωθεί στα δημόσια αγαθά της ΕΕ. Το ταμείο θα στηρίξει κρίσιμους τομείς για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ: την καθαρή μετάβαση και απανθρακοποίηση· την ψηφιακή υπεροχή· την ανθεκτικότητα και ασφάλεια, την αμυντική βιομηχανία και το διάστημα· και τέλος την υγεία, τη βιοτεχνολογία, τη γεωργία και τη βιοοικονομία. Θα προσφέρει επίσης συμβουλευτικές υπηρεσίες στους φορείς υλοποίησης έργων.

Οι δημόσιες επενδύσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο ως καταλύτης των ιδιωτικών επενδύσεων. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας θα προσφέρει μια ολοκληρωμένη εργαλειοθήκη χρηματοδότησης για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων. Αυτό θα επιτρέψει σε κάθε επιλεγμένο έργο να έχει πρόσβαση στην καταλληλότερη μορφή στήριξης, δηλαδή επιχορηγήσεις ή δάνεια, συμβάσεις ή χρηματοδοτικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων μετοχικού κεφαλαίου. Το σημαντικότερο είναι ότι η αποδεδειγμένη ισχύς του InvestEU πρόκειται να μοχλεύσει δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε τομείς προτεραιότητας της ΕΕ, σε στενή συνεργασία με τους εταίρους υλοποίησής του, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και άλλες εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες. Το Ταμείο θα στηρίξει επίσης συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.

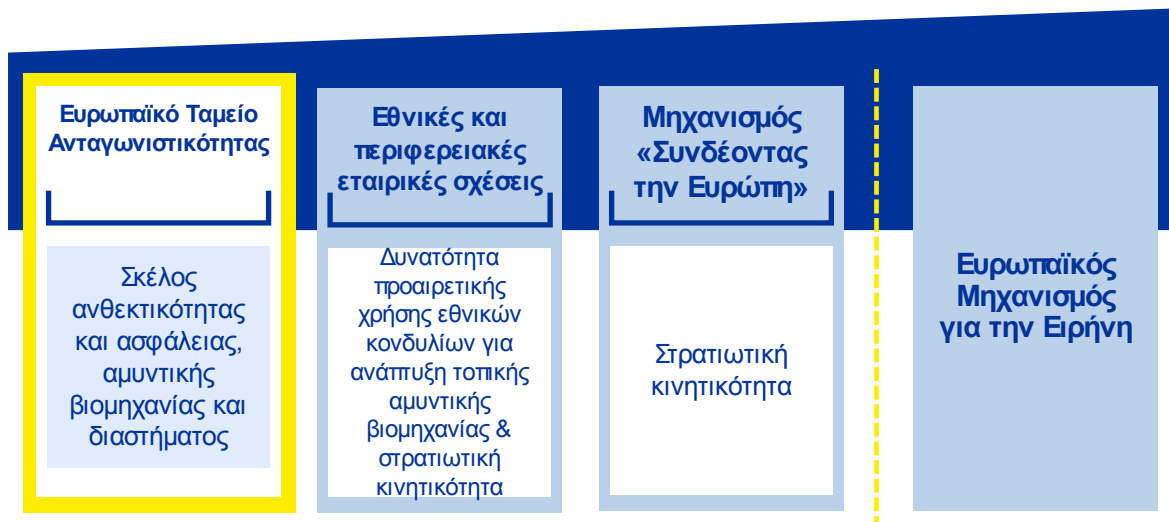
---

⁷ Με την προσθήκη της στήριξης η οποία παρέχεται από το Ταμείο Καινοτομίας, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας και το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» από κοινού ανέρχονται σε 450,8 δισ. EUR.

Το παγκοσμίως αναγνωρισμένο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» για την έρευνα και την καινοτομία θα συνεχίσει να επενδύει σε πρωτοποριακή βασική και συνεργατική έρευνα, καθώς και σε ανατρεπτική καινοτομία σε στρατηγικούς τομείς. Θα λειτουργεί ως αυτόνομο πρόγραμμα, στενά συνδεδεμένο με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας μέσω ολοκληρωμένων προγραμμάτων εργασίας για τη συνεργατική έρευνα και ενός κοινού εγχειριδίου κανόνων. Το νέο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» θα απλουστευθεί και θα ενισχυθεί, επιτρέποντας ταχύτερες και πιο στρατηγικές δαπάνες της ΕΕ μέσα από σαφέστερους κανόνες και πιο διαφανείς διαδικασίες για τους αιτούντες και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Θα στηρίζει διατομεακές δράσεις βασικής έρευνας, βάσει της καθιερωμένης προσέγγισής του που έχει γνώμονα την αριστεία και προετοιμάζοντας τις μελλοντικές κινητήριες δυνάμεις για την ανάπτυξη και την τεχνολογική υπεροχή. Το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες: την επιστήμη αριστείας, την ανταγωνιστικότητα και κοινωνία, την καινοτομία και τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας. Το διευρυμένο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας θα προωθήσει τη βασική επιστήμη και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας θα ενισχυθεί ως προς τη στήριξη που παρέχει στις νεοφυείς επιχειρήσεις. Το πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ θα χρηματοδοτήσει την πυρηνική έρευνα και κατάρτιση και θα συμβάλλει στο έργο σύντηξης ITER.

III. Οικοδόμηση μιας ευρωπαϊκής αμυντικής ένωσης

Ο νέος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ θα αναβαθμίσει την ευρωπαϊκή αμυντική ένωση, η οποία είναι μια επείγουσα προτεραιότητα σε μια εποχή αυξανόμενων απειλών και αβεβαιότητας. Η παρεχόμενη από κοινού χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας, τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης, τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την εξωτερική χρηματοδότηση θα προσδώσει ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία στις εθνικές αμυντικές δαπάνες.

Ο μελλοντικός προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει να δώσει νέα ώθηση στη δημιουργία μιας πραγματικής ευρωπαϊκής αμυντικής ένωσης. Δεδομένου ότι με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας επανήλθε ο πόλεμος στο ευρωπαϊκό έδαφος, η ικανότητα της Ένωσης να χρηματοδοτεί την αμυντική ετοιμότητα ενισχύθηκε στο πλαίσιο του τρέχοντος μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ. Αυτό περιλάμβανε τον νέο κανονισμό για τη στήριξη της παραγωγής πυρομαχικών και το μέσο για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω κοινών προμηθειών, καθώς και την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη.

Η Λευκή Βίβλος για την ευρωπαϊκή άμυνα — Ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030 καθορίζει τι μπορεί να κάνει η ΕΕ για να στηρίξει και να συντονίσει τις προσπάθειες των κρατών μελών για την ενίσχυση της αμυντικής βιομηχανικής βάσης και της συνολικής αμυντικής ετοιμότητας της ΕΕ. Σε αυτό το πλαίσιο, τα κράτη μέλη θα έχουν στη διάθεσή τους περαιτέρω δημοσιονομικό περιθώριο για να αυξήσουν τις αμυντικές δαπάνες, μεταξύ άλλων μέσω πρόσθετων δανείων τα οποία χρηματοδοτούνται από κοινό δανεισμό (το μέσο δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη⁸). Ωστόσο, αυτό δεν είναι αρκετό. Ο επόμενος προϋπολογισμός πρέπει να σηματοδοτήσει την έναρξη μιας νέας εποχής στρατηγικών επενδύσεων στις ευρωπαϊκές αμυντικές δυνατότητες και την ετοιμότητα, συμπεριλαμβανομένης της από κοινού ανάπτυξης ευρωπαϊκών κρίσιμων αμυντικών δυνατοτήτων. Ιδιαίτερη προτεραιότητα θα αποδοθεί στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη τα οποία είναι περισσότερο εκτεθειμένα σε συμβατικές στρατιωτικές απειλές, ιδίως μέσω κοινών έργων όπως η Ασπίδα των ανατολικών συνόρων.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας θα παρέχει σημαντική στήριξη στις επενδύσεις στους τομείς της άμυνας, της ασφάλειας και του διαστήματος. Η Επιτροπή

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1106 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2025, για τη δημιουργία του μέσου δράσης για την ασφάλεια στην Ευρώπη (SAFE) μέσω της ενίσχυσης της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας.

προτείνει να αυξηθεί σημαντικά η χρηματοδότηση συγκριτικά με το τρέχον δημοσιονομικό πλαίσιο. Αποτελεί επίσης ένα άλμα προς τα εμπρός ως προς την προσέγγιση, παρέχοντας στήριξη κατά τη διάρκεια της επενδυτικής διαδρομής από την έρευνα έως την ανάπτυξη, την κατασκευή και την υλοποίηση στο πλαίσιο ενός ενιαίου μέσου, και συμβάλλοντας στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων κοινών αμυντικών έργων. Πρόκειται για κάτι που θα ενισχύσει τον συντονισμό μέσω της στήριξης των εφαρμογών διπλής χρήσης και της κυβερνοασφάλειας. Η ΕΕ θα συνεχίσει να αναβαθμίζει τα διαστημικά της συστήματα, ιδίως τα Galileo, EGNOS, Copernicus και IRIS², αναπτύσσοντας παράλληλα νέες ικανότητες για την αντιμετώπιση των προκλήσεων διπλής χρήσης, συμπεριλαμβανομένης μιας κρατικής υπηρεσίας γεωσκόπησης, καθώς και του εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού χαμηλής γήινης τροχιάς.

Η ενσωμάτωση της χρηματοδότησης της άμυνας και του διαστήματος στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας αποφέρει διάφορα οφέλη. Πρώτον, διασφαλίζει την εφαρμογή συνεκτικών κανόνων για τους δικαιούχους, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Δεύτερον, αξιοποιεί τις συνέργειες μεταξύ της στήριξης στην αμυντική και τη διαστημική βιομηχανία, διότι αυτές προσφέρουν ευκαιρίες γόνιμης αλληλεπίδρασης, ενώ παράλληλα διασφαλίζει τη διαρκή και σθεναρή στήριξη των επενδύσεων της ΕΕ σε διαστημικές υποδομές και σημαντικά ευρωπαϊκά διαστημικά περιουσιακά στοιχεία. Τρίτον, παρέχει πρόσβαση στο πλήρες σύνολο των χρηματοδοτικών εργαλείων τα οποία θα είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας, ώστε να προσφέρεται μια πιο προσαρμοσμένη προσέγγιση.

Τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες θα είναι επίσης σε θέση να στηρίζουν επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις στον τομέα των αμυντικών δυνατοτήτων και των έργων ασφάλειας της Ένωσης μέσω της χρηματοδότησής τους στο πλαίσιο των εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της ΕΕ και σε συνέργεια με τη χρηματοδότηση σε επίπεδο ΕΕ. Τα εν λόγω μέτρα θα συμβάλουν στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανικής βάσης στους τομείς της άμυνας, της ασφάλειας και της τεχνολογίας και στη στήριξη της ενωσιακής ετοιμότητας, του εντοπισμού απειλών και της αντιμετώπισης κρίσεων, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας και τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας των υποδομών ζωτικής σημασίας. Τα κράτη μέλη θα είναι επίσης σε θέση να χρηματοδοτούν τα εθνικά τμήματα των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, τα εθνικά δίκτυα μεταφοράς και διανομής ενέργειας και τα σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (μεταξύ άλλων στον τομέα της άμυνας) στο πλαίσιο των εθνικών και περιφερειακών σχεδίων εταιρικής σχέσης.

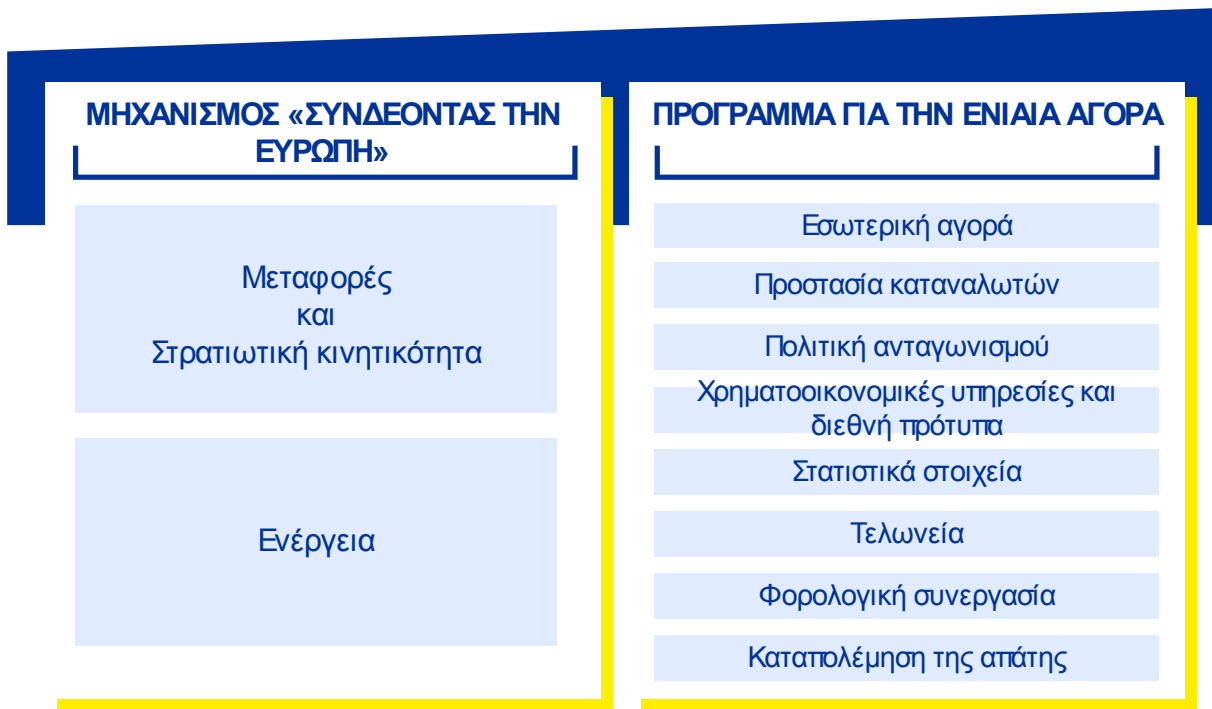

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας ανέδειξε τη σημασία των επενδύσεων στη στρατιωτική κινητικότητα, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι δυνάμεις των κρατών μελών μπορούν να αντιδράσουν γρήγορα και σε επαρκή κλίμακα στις κρίσεις που ξεσπούν στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, αλλά και πέραν αυτών. Επομένως, ο ενισχυμένος μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» θα δώσει μεγαλύτερη έμφαση στους διαδρόμους στρατιωτικής κινητικότητας και θα μεγιστοποιήσει τις συνέργειες με άλλες επενδύσεις στο δίκτυο μεταφορών. Οι επενδύσεις θα στηρίξουν τη μεταφορά στρατευμάτων και εξοπλισμού μέσω σιδηροδρόμων, οδικών αξόνων, αερολιμένων, θαλάσσιων λιμένων, εσωτερικών πλωτών οδών και πολυτροπικών τερματικών σταθμών.

Ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη θα συνεχίσει να λειτουργεί ως εργαλείο εκτός προϋπολογισμού, συμβάλλοντας στις προσπάθειες της Ένωσης για τη διατήρηση της ειρήνης, την πρόληψη των συγκρούσεων και την ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας. Ο μηχανισμός θα χρηματοδοτεί δράσεις που αποφασίζονται από το Συμβούλιο στο πλαίσιο δύο πυλώνων: τις κοινές δαπάνες των στρατιωτικών επιχειρήσεων και αποστολών και τα μέτρα συνδρομής⁹. Δεδομένου του ταχέως μεταβαλλόμενου γεωπολιτικού περιβάλλοντος, ο μηχανισμός θα πρέπει να είναι σε θέση να συνεχίσει να στηρίζει τους εταίρους σε παγκόσμιο επίπεδο για όλη τη διάρκεια του χρονοδιαγράμματος του επόμενου δημοσιονομικού πλαισίου, συμπεριλαμβανομένης της Ουκρανίας και θα ενισχυθεί κατά 30,5 δισ. EUR.

⁹ Σύμφωνα με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2021/509 του Συμβουλίου.

IV. Ενίσχυση της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς

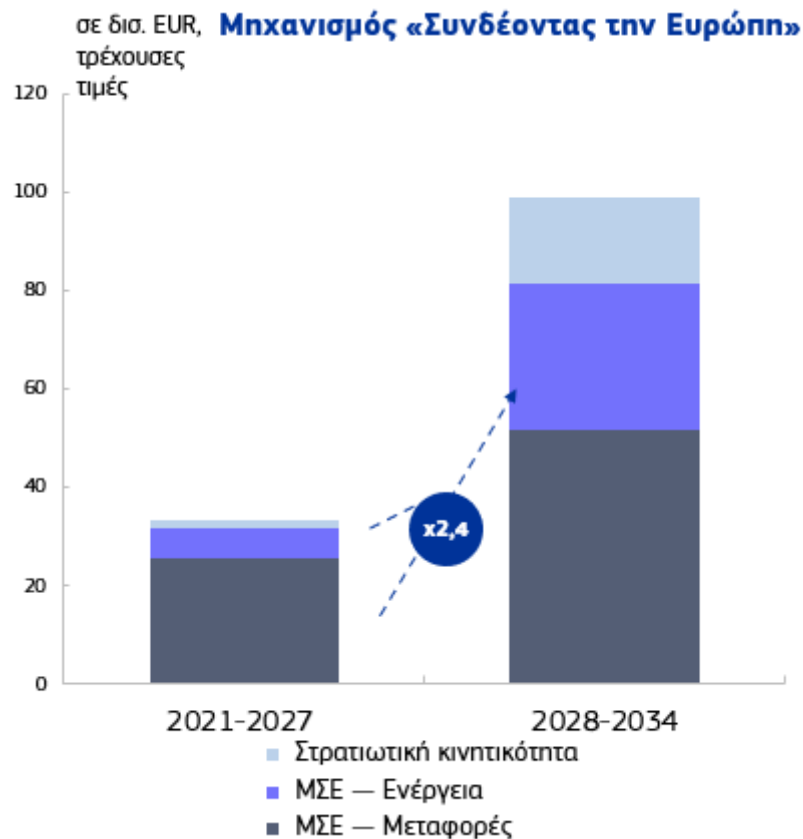
Η ενιαία αγορά είναι ένα από τα καθοριστικά επιτεύγματα της Ένωσης. Ωστόσο, η πρόσφατη στρατηγική για την ενιαία αγορά¹⁰ έδειξε για ακόμη μία φορά ότι η ενιαία αγορά απέχει σημαντικά από την ολοκλήρωσή της. Η προστιθέμενη αξία των επενδύσεων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ είναι μεγαλύτερη όταν συμβάλλει στην άρση των φραγμών και στη δημιουργία συνδέσεων. Με αυτή τη σκέψη έγινε και ο σχεδιασμός του νέου προϋπολογισμού της ΕΕ.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ ανέκαθεν στήριζε τη διεύρυνση και την εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς της Ευρώπης. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω κοινών πολιτικών, όπως η πολιτική συνοχής και η κοινή γεωργική πολιτική. Το πράττει επίσης μέσω επενδύσεων στις υλικές υποδομές οι οποίες καθιστούν τα διευρωπαϊκά δίκτυα πραγματικότητα, καθώς και μέσω επενδύσεων σε διοικητικές υποδομές που δημιουργούν το πλαίσιο προϋποθέσεων για την επιτυχία της ενιαίας αγοράς.

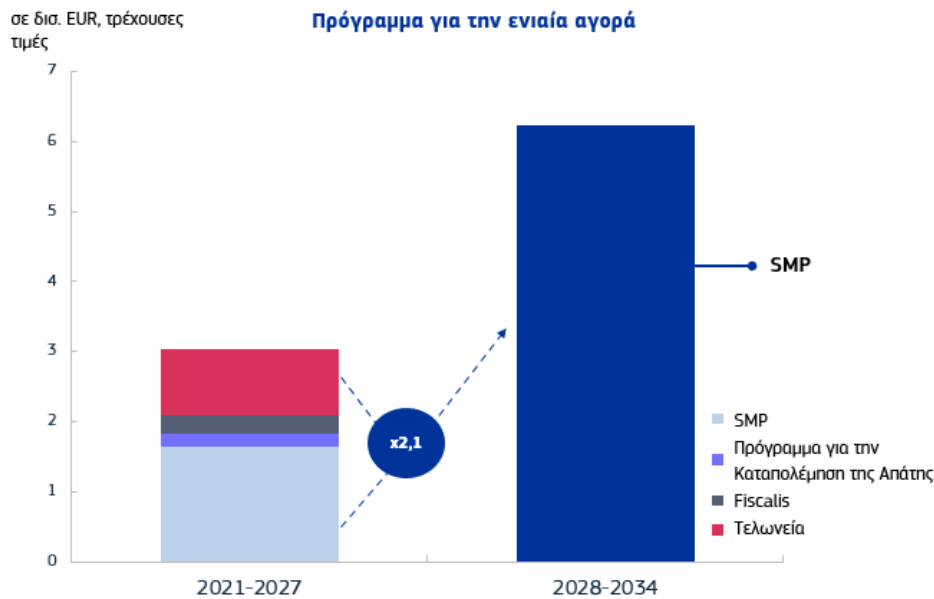
Ο νέος μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» θα χρηματοδοτήσει την ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων και θα προωθήσει την καθαρή μετάβαση της ΕΕ στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και η ανάγκη αποσύνδεσης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα έχουν υπογραμμίσει τη ζωτική σημασία μιας πραγματικής Ενεργειακής Ένωσης και άρτια ολοκληρωμένων δικτύων υποδομών της ΕΕ. Ωστόσο, η πρόοδος σε βασικές υποδομές, όπως οι διασυνοριακές σιδηροδρομικές συνδέσεις και οι γραμμές διασύνδεσης, υπήρξε πολύ αργή. Ο μηχανισμός θα δώσει νέα ώθηση σε αυτές τις βασικές επενδύσεις στην ανθεκτικότητα και την ασφάλεια της Ευρώπης, μεταξύ άλλων με τη στήριξη έργων στα λιγότερο συνδεδεμένα μέρη της Ένωσης, όπως τα νησιά και οι εξόχως απόκεντρες περιοχές. Θα στηρίξει τις φιλοδοξίες της Ένωσης για το

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Η ενιαία αγορά: η ευρωπαϊκή μας εγχώρια αγορά σε έναν αβέβαιο κόσμο, [COM(2025) 500].

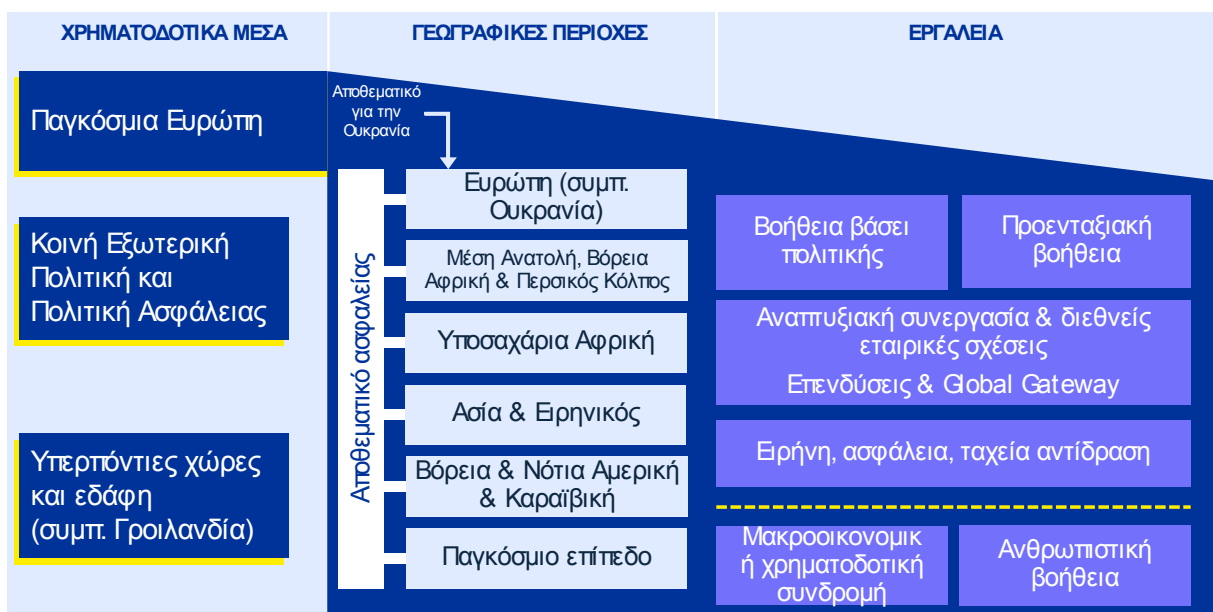
κλίμα, με επενδύσεις σε διασυνοριακές γραμμές διασύνδεσης και δίκτυα, σε διασυνοριακές μεταφορικές συνδέσεις, σε υπεράκτια δίκτυα, σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, υποδομές αποθήκευσης και υποδομές εναλλακτικών καυσίμων. Ο μηχανισμός θα χρηματοδοτήσει έργα πολιτικών και στρατιωτικών μεταφορών διπλής χρήσης, ώστε να καταστεί δυνατή η απρόσκοπτη **στρατιωτική κινητικότητα** σε ολόκληρη την ΕΕ, η οποία συνιστά προϋπόθεση για μια ισχυρότερη και καλύτερα προετοιμασμένη Ευρωπαϊκή Αμυντική Ένωση.

Το νέο πρόγραμμα για την ενιαία αγορά θα συγκεντρώσει μέτρα τα οποία υποστηρίζονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για την άρση των διασυνοριακών και διακρατικών φραγμών και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών διοικήσεων. Θα συμβάλει στην επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ για την ενιαία αγορά και της πολιτικής ανταγωνισμού, των μέτρων τυποποίησης, της προστασίας των καταναλωτών και της συνεργασίας μεταξύ των στατιστικών αρχών για στατιστικές υψηλής ποιότητας με σκοπό την υποστήριξη του σχεδιασμού, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης όλων των πολιτικών της Ένωσης. Επιπλέον, θα εξαλείψει τον εναπομένοντα κατακερματισμό της χρηματοδότησης της ΕΕ σε αυτόν τον τομέα για τη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών διοικήσεων και τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης στους τομείς των τελωνείων, της φορολογίας και της καταπολέμησης της απάτης, στοιχεία που είναι όλα ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Θα συμβάλει επίσης στην υλοποίηση της τελωνειακής μεταρρύθμισης της ΕΕ μετά την έγκρισή της, καθώς και της Ένωσης Αποταμιεύσεων και Επενδύσεων.

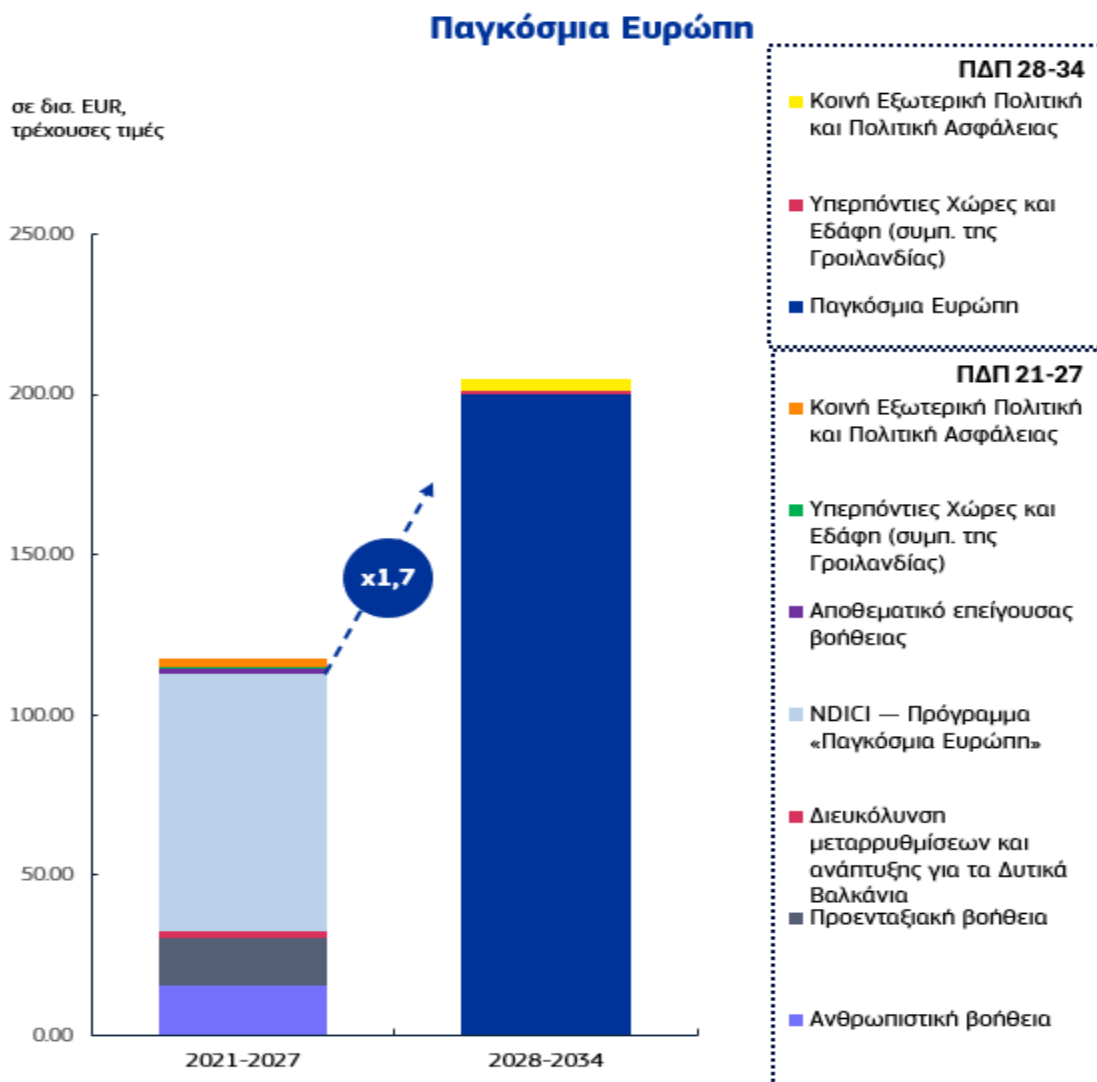
V. Μια ισχυρή Ευρώπη σε έναν αβέβαιο κόσμο: ο μηχανισμός «Παγκόσμια Ευρώπη»

Η Παγκόσμια Ευρώπη θα διοχετεύει τα κονδύλια της ΕΕ με πιο στρατηγικό τρόπο σε βασικές προτεραιότητες, προσαρμόζοντας τη στήριξη στις ανάγκες των εταίρων της Ευρώπης και στα συμφέροντα της Ένωσης, ενώ θα παρακολουθεί με ευελιξία τις εξελισσόμενες τοπικές, περιφερειακές και παγκόσμιες συνθήκες. Θα παρέχει σημαντική στήριξη στις υποψήφιες χώρες στην πορεία τους προς την Ευρώπη και θα προωθεί τη σταθερότητα στην άμεση γειτονία της Ένωσης. Η Παγκόσμια Ευρώπη θα συνεχίσει την αταλάντευτη στήριξη της Ένωσης προς την Ουκρανία και θα αποτελεί στήριγμα για την απόκριση της Ένωσης σε προκλήσεις όπως οι συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή και οι συνέπειές τους.

Το παγκόσμιο πολιτικό και οικονομικό τοπίο καθίσταται ολοένα και πιο ασταθές και απρόβλεπτο. Χαρακτηρίζεται από συνεχιζόμενες και αναδυόμενες συγκρούσεις, αθέμιτο ανταγωνισμό και μια πιο διεκδικητική οικονομική και γεωπολιτική στάση από διεθνείς παράγοντες. Άλλοι συντελεστές, όπως η κλιματική αλλαγή, οι μεταναστευτικές πιέσεις και οι απειλές κατά της ασφάλειας, εξακολουθούν να θέτουν σημαντικές προκλήσεις για την ΕΕ και τους εταίρους της σε ολόκληρο τον κόσμο.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ οφείλει να επανασχεδιάσει και να ενισχύσει τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης της στο επόμενο δημοσιονομικό πλαίσιο. Η εξωτερική δράση της ΕΕ πρέπει να είναι καλύτερα στοχευμένη στους εταίρους μας και να αντιμετωπίζει τις επείγουσες επιτόπιες ανάγκες. Θα πρέπει να υποστηρίζει τα στρατηγικά συμφέροντα της Ένωσης στην παγκόσμια σκηνή μέσω της διοχέτευσης κονδυλίων σε βασικές πολιτικές προτεραιότητες και της ευέλικτης προσαρμογής στις εξελισσόμενες συνθήκες. Ένας ενισχυμένος μηχανισμός «Παγκόσμια Ευρώπη» ύψους 200 δισ. EUR θα αποτελέσει τη βάση για τη δράση αυτή. Από το ποσό αυτό, ενδεικτικό ποσό 25 δισ. EUR θα πρέπει να διατεθεί για την ανθρωπιστική βοήθεια.

Η νέα Παγκόσμια Ευρώπη θα βελτιστοποιήσει, θα παγιώσει και θα εξορθολογίσει τη χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης της ΕΕ στο πλαίσιο του επόμενου

μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού. Κάθε μακροπεριφέρεια θα διαθέτει ενδεικτικό χρηματοδοτικό κονδύλιο για τη διασφάλιση της προβλεψιμότητας για τους εταίρους της Ένωσης, σε συνδυασμό με ευελιξία για την ανακατανομή πόρων μεταξύ των κονδυλίων και την κινητοποίηση συνολικού αδιάθετου αποθεματικού για την αντιμετώπιση αναδυόμενων αναγκών και νέων προτεραιοτήτων. Η Παγκόσμια Ευρώπη θα περιλαμβάνει επίσης έναν παγκόσμιο πυλώνα για δράσεις που είναι εγγενώς παγκόσμιας εμβέλειας, για παράδειγμα χρηματοδότηση για πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών όπως τα Ηνωμένα Έθνη και για ζητήματα όπως η καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η παγκόσμια υγεία, η κυβερνοασφάλεια, η χειραγώγηση των πληροφοριών και οι παρεμβάσεις από το εξωτερικό, καθώς και η διεθνής διακυβέρνηση του κλίματος και των ωκεανών. Επιπλέον, η χρηματοδότηση ορισμένων από τις δράσεις που σχετίζονται με τις ανάγκες σε καταστάσεις κρίσης, καθώς και τις ανάγκες για την ειρήνη και την εξωτερική πολιτική όσον αφορά συγκεκριμένους γεωγραφικούς στόχους θα υλοποιηθεί μέσω των ειδικών γεωγραφικών περιοχών, λαμβανομένης υπόψη της παγκόσμιας διάστασης.

Όλα τα εργαλεία της πολιτικής εξωτερικής δράσης θα είναι διαθέσιμα για τη στόχευση της στήριξης της ΕΕ σε κάθε μακροπεριφέρεια. Η Παγκόσμια Ευρώπη θα περιλαμβάνει πολυετή προγράμματα συνεργασίας με εταίρους, καθώς και δράσεις που εκ φύσεως δεν προγραμματίζονται, όπως η ανθρωπιστική βοήθεια¹¹ και μέτρα που σχετίζονται με κρίσεις, την ειρήνη και τις ανάγκες της εξωτερικής πολιτικής. Επιπλέον, θα παρέχει βοήθεια με βάση όρους πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Η Παγκόσμια Ευρώπη θα παράσχει στην ΕΕ τη δυνατότητα να αναπτύξει τον κατάλληλο συνδυασμό εργαλείων πολιτικής, σχεδιασμένων για να ανταποκρίνονται αποτελεσματικότερα στους εξελισσόμενους στόχους της εξωτερικής πολιτικής και στις συγκεκριμένες ανάγκες των εταίρων της ΕΕ.

Η ΕΕ θα προσφέρει ολοκληρωμένες αμοιβαία επωφελείς δέσμες εταιρικών σχέσεων με σκοπό να καταστεί αποτελεσματικότερη και πιο στοχευμένη η χρηματοδότηση της εξωτερικής δράσης. Οι δέσμες εταιρικών σχέσεων θα είναι ειδικά προσαρμοσμένες στους εταίρους ή τις περιφέρειες, ώστε να μπορεί να κινητοποιηθεί το κατάλληλο σύνολο εργαλείων πολιτικής για τη μεγιστοποίηση του επιτόπιου αντικτύπου της ΕΕ, την εξυπηρέτηση των στρατηγικών συμφερόντων της ΕΕ και τη βελτίωση της προβολής και της κατανόησης της εξωτερικής δράσης της ΕΕ. Η Ένωση θα προωθήσει μια **νέα ευρωπαϊκή οικονομική εξωτερική πολιτική** που θα ευθυγραμμίζεται περισσότερο με τις εσωτερικές προτεραιότητες της ΕΕ, όπως η οικονομική ασφάλεια, το εμπόριο και η ανταγωνιστικότητα, η ενεργειακή ασφάλεια και η απανθρακοποίηση, η επισιτιστική ασφάλεια, η διαχείριση της μετανάστευσης, οι μεταφορικές συνδέσεις, η προστασία του κλίματος και του περιβάλλοντος, η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η συνδεσιμότητα που προσφέρεται από αξιόπιστους προμηθευτές και η πρόσβαση σε κρίσιμες πρώτες ύλες.

Η διεύρυνση αποτελεί τόσο πολιτική όσο και γεωστρατηγική επιταγή. Είκοσι χρόνια μετά τη μεγαλύτερη διεύρυνση στην ιστορία της ΕΕ, η διεύρυνση εξακολουθεί να αποτελεί βασική επένδυση στη μακροπρόθεσμη ασφάλεια, την ειρήνη, τη σταθερότητα και τη βιώσιμη ευημερία στην Ευρώπη. Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας κατέδειξε τη σημασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και την ανάγκη για μια ευρύτερη και ισχυρότερη Ένωση για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Η Ένωση είναι βαθιά προσηλωμένη στη συνεργασία με τις υποψήφιες και τα δυνάμει υποψήφια μέλη για την

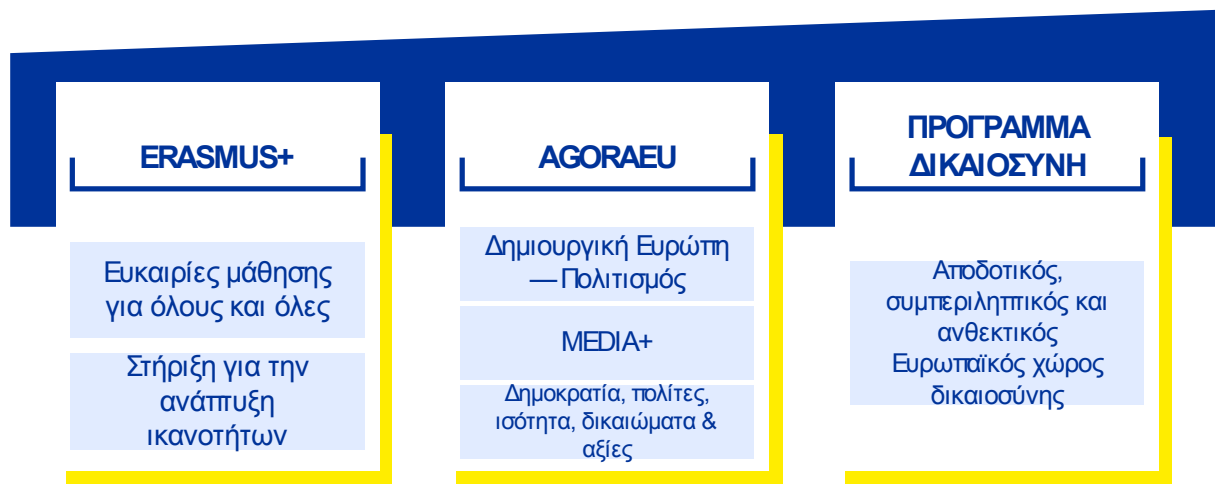
¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 1996, σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια.

προετοιμασία της προσχώρησής τους, με απόλυτο σεβασμό στη διαδικασία βάσει ιδίων επιδόσεων και με την ακλόνητη πεποίθηση ότι το μέλλον τους βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Παγκόσμια Ευρώπη θα παράσχει ουσιαστική χρηματοδοτική και πολιτική στήριξη για να βοηθήσει τις υποψήφιες χώρες και τα δυνάμει υποψήφια μέλη να προχωρήσουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Η ΕΕ θα στηρίζει την Ουκρανία για όσο διάστημα χρειαστεί. Από τη στήριξη της διαδικασίας προσχώρησης έως τη μακροπρόθεσμη ανασυγκρότηση, η ΕΕ θα βρίσκεται στο πλάι της Ουκρανίας. Η στήριξη αυτή θα περιλαμβάνει δάνεια τα οποία χρηματοδοτούνται μέσω κοινού δανεισμού της ΕΕ που καλύπτεται από το περιθώριο του προϋπολογισμού της ΕΕ. Η στήριξη προς την Ουκρανία θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του γεωγραφικού πυλώνα της Παγκόσμιας Ευρώπης και θα αντληθεί από ειδικό αποθεματικό πέραν των δημοσιονομικών ανώτατων ορίων, δεδομένης της κλίμακας και της αβεβαιότητας των αναγκών.

Η Παγκόσμια Ευρώπη θα συμπληρώνεται από άλλες μορφές εξωτερικής δράσης της ΕΕ, οι οποίες, για νομικούς λόγους, πρέπει να χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο χωριστών προγραμμάτων. Ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ θα ενισχύσει τη στήριξη προς τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη¹² και θα συνεχίσει να χρηματοδοτεί δράσεις της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

VI. Επένδυση στην εκπαίδευση, τη δημοκρατία και τις ευρωπαϊκές αξίες

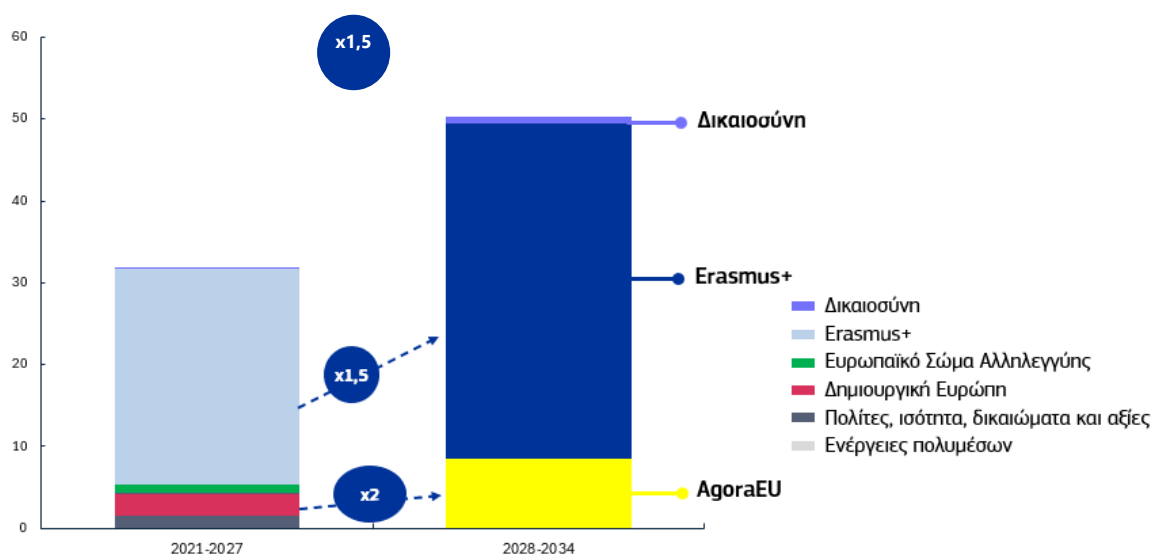
Ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός θα αποτελέσει προϋπολογισμό για όλες τις Ευρωπαϊκές και όλους τους Ευρωπαίους. Θα αυξήσει τις επενδύσεις στην εκπαίδευση και τις δεξιότητες για να βοηθήσει τόσο τις φοιτήτριες και τους φοιτητές όσο και τους εργαζόμενους και τις εργαζόμενες της ΕΕ να αξιοποιούν ευκαιρίες σε ολόκληρη την ΕΕ. Θα συνεχίσει να προωθεί την πλούσια πολιτιστική πολυμορφία, τις δημοκρατικές αξίες και τις ελευθερίες της Ευρώπης. Θα βασίζεται στον σεβασμό των δικαιωμάτων και των αξιών που καθορίζουν την Ένωσή μας.

¹² Απόφαση (ΕΕ) 2021/1764 του Συμβουλίου, της 5ης Οκτωβρίου 2021, για τη σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών με την Ευρωπαϊκή Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και της Γροιλανδίας και του Βασιλείου της Δανίας, αφετέρου (Απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Γροιλανδίας) (ΕΕ L 355 της 7.10.2021, σ. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>). 2021/1764

Η στήριξη της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, των μέσων ενημέρωσης και των δημοκρατικών αξιών αποτελεί επένδυση στο κοινό μας μέλλον. Με τα προγράμματά του, ο προϋπολογισμός της ΕΕ βρίσκεται στην πρώτη γραμμή της στήριξης αυτής. Συμβάλλει στη διακρατική συνεργασία για την ανάπτυξη δεξιοτήτων με την αντιμετώπιση και την καλλιέργεια του αισθήματος της ιθαγένειας της ΕΕ και της αλληλοκατανόησης, μέσω της προώθησης των αξιών της ΕΕ, της στήριξης της δημοκρατικής και κοινωνιακής ανθεκτικότητας, των πολιτιστικών ανταλλαγών, του χρηματοοικονομικού γραμματισμού και ενός αξιόπιστου χώρου πληροφοριών.

Εκπαίδευση, Δεξιότητες, Πολιτισμός, Μέσα ενημέρωσης και Αξίες

σε δισ. EUR, τρέχουσες τιμές

Το πρόγραμμα Erasmus+ —το οποίο συνδυάζει το τρέχον Erasmus+ με το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης— θα ενισχυθεί δεδομένου ότι αποτελεί ένα από τα πιο εμβληματικά προγράμματα της ΕΕ. Το Erasmus+ θα συνεχίσει να στηρίζει την υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση, ενισχύοντας τη μαθησιακή κινητικότητα των νέων για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη δημιουργία κοινών εμπειριών. Επενδύοντας **στη νεολαία, τον εθελοντισμό και τον αθλητισμό**, το Erasmus+ θα βοηθήσει να οικοδομηθούν ισχυρότερες, πιο συνδεδεμένες κοινωνίες, θα ενθαρρύνει τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και στις δημοκρατικές διαδικασίες και θα συμβάλει στην κοινωνική συνοχή σε όλα τα επίπεδα. Τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης θα παρέχουν επίσης σημαντική στήριξη για μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που προωθούν την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τις σχετικές κοινωνικές υποδομές, σε πλήρη ευθυγράμμιση με τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις.

Το νέο πρόγραμμα AgoraEU θα στηρίζει τους πυλώνες μιας ισχυρής δημοκρατίας, συμπεριλαμβανομένων του πολιτισμού, των μέσων ενημέρωσης και της κοινωνίας των πολιτών. Ο τομέας του πολιτισμού, της δημιουργίας, των οπτικοακουστικών μέσων και των μέσων ενημέρωσης της ΕΕ αποτελεί σημαντικό πυλώνα της οικονομίας και της κοινωνίας της ΕΕ. Ο οπτικοακουστικός τομέας αντιμετωπίζει έντονο ανταγωνισμό από το εξωτερικό και προκλήσεις που σχετίζονται με τον αυξημένο ρόλο των πλατφορμών. Στον τομέα των ειδησεογραφικών μέσων ενημέρωσης, η μείωση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης και η παραπληροφόρηση καθίστανται απειλή για το ευρωπαϊκό εγχείρημα και τη δημοκρατία. Η Ευρώπη αντιμετωπίζει επίσης προκλήσεις που σχετίζονται με τη δημοκρατική συμμετοχή, την ισότητα, την πολιτιστική πολυμορφία και τις απειλές για την καλλιτεχνική ελευθερία. Ως

αντίβαρο στις τάσεις αυτές, είναι σημαντικός ο ρόλος μιας καλά σχεδιασμένης και ενισχυμένης χρηματοδοτικής στήριξης σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία, η πολιτιστική μας κληρονομιά και οι κοινές μας αξίες της ισότητας και της δημοκρατίας καθορίζουν την ευρωπαϊκή ταυτότητα, και ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός θα συνεχίσει να τις στηρίζει. Η συγκέντρωση της στήριξης προς τον πολιτισμό, τα μέσα ενημέρωσης και την κοινωνία των πολιτών στο πλαίσιο του προγράμματος AgoraEU θα εξασφαλίσει απλούστερη πρόσβαση για τους δικαιούχους μέσω κοινών κανόνων και ρυθμίσεων χρηματοδότησης.

Το πρόγραμμα «Δικαιοσύνη» θα συμβάλει στην ανάπτυξη ενός αποτελεσματικού, ανθεκτικού και χωρίς αποκλεισμούς ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης. Θα στηρίζει επίσης την ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης σε επίπεδο ΕΕ.

VII. Προστασία των ανθρώπων και οικοδόμηση ετοιμότητας και ανθεκτικότητας

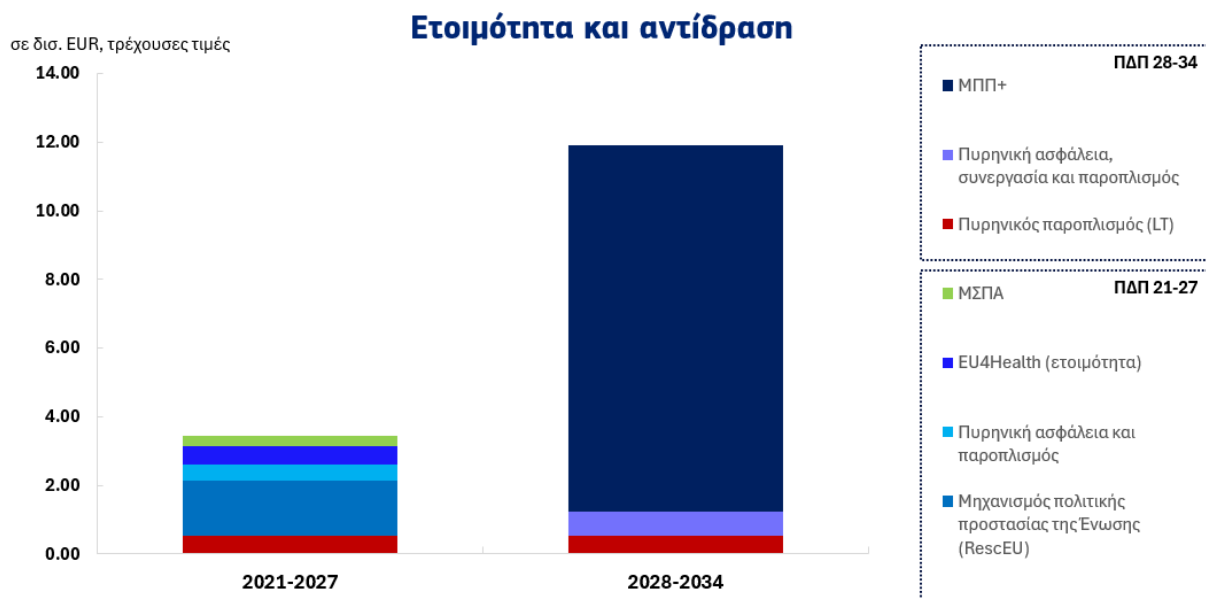
Ο νέος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ θα παράσχει τα εργαλεία για την εφαρμογή της Ένωσης Ετοιμότητας και της στρατηγικής ProtectEU.¹³¹⁴ Οι πρόσφατες καταστροφές και κρίσεις, όπως η πανδημία, ο πόλεμος στην Ουκρανία και οι ενεργειακές κρίσεις, καθώς και οι πολυάριθμες απειλές για την ασφάλεια έχουν καταδείξει την προστιθέμενη αξία της συντονισμένης δράσης της ΕΕ και των κρατών μελών για την ενίσχυση της ετοιμότητας και την προστασία της εσωτερικής μας ασφάλειας. Ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ θα ενισχύσει την ικανότητα πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης της ΕΕ και θα επενδύσει σε μια ασφαλή και προστατευμένη Ευρώπη.

¹³ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας [JOIN(2025) 130 final].

¹⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «ProtectEU: Ευρωπαϊκή στρατηγική για την εσωτερική ασφάλεια» [COM(2025) 148 final].

Η έκθεση Niinistö¹⁵ υπογράμμισε τις πολυάριθμες απειλές που αντιμετωπίζει η Ένωση και διατύπωσε συγκεκριμένες συστάσεις για τους τρόπους πρόληψης και αντιμετώπισης σοβαρών κρίσεων που πλήττουν την ΕΕ ή ορισμένα από τα κράτη μέλη της. Ο μελλοντικός μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός θα καλύπτει όλες τις πτυχές της διαχείρισης κρίσεων: πρόληψη, ετοιμότητα, αντίδραση και ανάκαμψη, καθώς και την αναβάθμιση της εργαλειοθήκης της ΕΕ για την ετοιμότητα, με σημαντική χρηματοδοτική στήριξη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Ο νέος μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης και η στήριξη της Ένωσης για την ετοιμότητα και την αντίδραση σε καταστάσεις έκτακτης υγειονομικής ανάγκης θα αξιοποιήσουν τις συνέργειες μεταξύ, αφενός, της δράσης της ΕΕ για την πολιτική προστασία και, αφετέρου, της ετοιμότητας και αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης υγειονομικής ανάγκης. Για ένα ΠΔΠ που βασίζεται στην «αρχή της εκ σχεδιασμού ετοιμότητας», η Επιτροπή προτείνει να πενταπλασιαστεί η χρηματοδότηση στον τομέα αυτό ώστε να ανέλθει σε 10,7 δισ. EUR. Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης θα διασφαλίζει ότι οι ικανότητες αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, συμπεριλαμβανομένων των αποθεμάτων, αναπτύσσονται και διατηρούνται σε επίπεδο ΕΕ σε όλους τους σχετικούς τομείς και περιφέρειες, συμπληρώνοντας τις εθνικές προσπάθειες. Ένας σημαντικά ενισχυμένος μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης, σε συνδυασμό με την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης υγειονομικής ανάγκης, θα διασφαλίσει καλύτερο διατομεακό συντονισμό και θα αντιμετωπίσει τα κενά ικανοτήτων για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης οι οποίες προκαλούνται, για παράδειγμα, από την κλιματική αλλαγή, το μεταβαλλόμενο τοπίο της ασφάλειας, μεταξύ άλλων για τις υποδομές ζωτικής σημασίας, και το εξελισσόμενο παγκόσμιο τοπίο στον τομέα της υγείας.

Το επόμενο δημοσιονομικό πλαίσιο θα αποτυπώνει τον στόχο της «εκ σχεδιασμού ετοιμότητας» στη δομή του. Εκτός από την κεντρική ικανότητα της ΕΕ που παρέχεται από τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της Ένωσης, τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης θα στηρίζουν επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της

¹⁵ Niinistö, S. (2024) [Safer together – Strengthening Europe’s civilian and military preparedness and readiness \(Πιο ασφαλείς μαζί – Ενίσχυση της στρατιωτικής και μη στρατιωτικής ετοιμότητας και εγρήγορης της Ευρώπης\).](#)

πρόληψης κρίσεων, της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και της ετοιμότητας τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Ο μηχανισμός της ΕΕ θα χρηματοδοτεί την αντιμετώπιση καταστροφών και απρόβλεπτων γεγονότων, για τη συμπλήρωση εθνικών χρηματοδοτικών κονδυλίων ή για τη χρηματοδότηση δράσεων απευθείας σε επίπεδο ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας θα ενισχύει την ετοιμότητα και τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ σε βασικούς τομείς, τεχνολογίες και υποδομές. Θα στηρίζει την ανάπτυξη βιομηχανικών ικανοτήτων και τεχνολογιών αιχμής (π.χ. τα εργαλεία αντιμετώπισης κρίσεων Copernicus, Galileo και IRIS²· την καινοτομία και τη μεταποίηση στον τομέα της υγείας), συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της ΕΕ, μεταξύ άλλων επενδύοντας στην προστασία των υποδομών ζωτικής σημασίας. Η Παγκόσμια Ευρώπη θα προσφέρει μια ολοκληρωμένη εργαλειοθήκη για δράση σε τρίτες χώρες.

Η ασφάλεια αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο οικοδομούνται όλες οι ελευθερίες μας. Η ικανότητα των κρατών μελών της ΕΕ να εγγυώνται την ασφάλεια των πολιτών τους εξαρτάται από μια ενιαία, ευρωπαϊκή προσέγγιση για την προστασία της εσωτερικής μας ασφάλειας. Ο νέος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ θα στηρίζει την Ευρώπη ώστε να εκπληρώσει τη διαχρονική της υπόσχεση για ειρήνη και σταθερότητα. Η στρατηγική ProtectEU ορίζει τη δέσμευση της ΕΕ για μια ασφαλέστερη και πιο προστατευμένη Ευρώπη για όλους τους πολίτες της.

Ο μελλοντικός μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός θα στηρίζει τη δέσμευση αυτή για μια ασφαλέστερη και πιο προστατευμένη Ευρώπη. Θα ανταποκριθεί στον στόχο αυτό στηρίζοντας την ανθεκτικότητα των υποδομών ζωτικής σημασίας, δημιουργώντας τις συνθήκες για συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης των κρατών μελών για την αντιμετώπιση απειλών κατά της εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ, αναβαθμίζοντας τα συστήματα ανταλλαγής πληροφοριών και συνεργασίας και προωθώντας την από κοινού αντιμετώπιση σοβαρών εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος. Ο νέος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ θα καταστήσει επίσης δυνατή τη σύσφιξη της συνεργασίας με τρίτες χώρες για τη στήριξη της εσωτερικής ασφάλειας της Ένωσης, μέσω της Παγκόσμιας Ευρώπης.

Η Ένωση θα συνεχίσει να παρέχει στήριξη για την πυρηνική ασφάλεια. Η στήριξη αυτή θα περιλαμβάνει τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, καθώς και τον παροπλισμό πυρηνικών δραστηριοτήτων στη Λιθουανία και των πυρηνικών εγκαταστάσεων της ίδιας της ΕΕ. Η συνεισφορά της ΕΕ στον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων στη Βουλγαρία και τη Σλοβακία αναμένεται να ολοκληρωθεί έως το 2027. Η χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ θα συμβάλει στη στήριξη για την υγεία των εργαζομένων και του ευρύτερου πληθυσμού, για την πυρηνική ασφάλεια και για την αποτροπή της υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

VIII. Μια σύγχρονη και αποδοτική δημόσια διοίκηση για την Ευρώπη

Η μείωση του προσωπικού κατά 5 % κατά τα έτη 2013 έως 2017, ακολουθούμενη από παρατεταμένη περίοδο σταθερού επιπέδου στελέχωσης, απέφερε σημαντική εξοικονόμηση διοικητικών δαπανών, αλλά άφησε επίσης και σημαντικό έλλειμμα ικανοτήτων στην Επιτροπή και την εξέθεσε σε κινδύνους όσον αφορά τη συνέχιση των δραστηριοτήτων. Το ταχέως εξελισσόμενο οικονομικό και παγκόσμιο τοπίο έχει δημιουργήσει νέες ανάγκες πολιτικής και στην Επιτροπή έχουν ανατεθεί νέες πρωτοβουλίες

και καθήκοντα που απαιτούν πρόσθετους πόρους. Για την εκτέλεση αυτών των νέων καθηκόντων πρέπει να διατεθεί στην Επιτροπή το κατάλληλο επίπεδο στελέχωσης, με τις κατάλληλες ικανότητες. Αυτό συνεπάγεται επίσης ότι η Επιτροπή πρέπει να μπορεί να προσελκύει τα καλύτερα talέντα και να βελτιώσει την ισόρροπη γεωγραφική εκπροσώπηση του προσωπικού της.

Κατά την ενδιάμεση αναθεώρηση του δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027¹⁶, η Επιτροπή είχε αξιολογήσει τις ανάγκες όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ που προέκυπταν από τα νέα καθήκοντα, καθώς και την ανάγκη για εμπειρογνώσια στον τομέα της κυβερνοασφάλειας. Μετά την υποβολή της πρότασης ενδιάμεσης αναθεώρησης έχουν εγκριθεί περαιτέρω νομοθετικές πρωτοβουλίες, χωρίς αντίστοιχη ενίσχυση. Άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ αντιμετωπίζουν επίσης νέες προκλήσεις, ιδίως σε σχέση με την ασφάλεια, την ΤΝ και τις νέες κανονιστικές υποχρεώσεις, οι οποίες εξαντλούν τα όρια των ικανοτήτων τους. Το έλλειμμα είναι επίσης σημαντικό στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, δεδομένου του αυξημένου αριθμού και της σοβαρότητας των επιθέσεων.

Ως εκ τούτου, προτείνεται να συνυπολογιστεί αύξηση του επιπέδου στελέχωσης κατά 2500 θέσεις στον διοικητικό τομέα κατά τα τρία πρώτα έτη της νέας περιόδου, η οποία θα καλύπτει τις προσδιορισμένες ανάγκες και τις πιθανές εξελίξεις έως το 2027, σύμφωνα με τις νομοθετικές προτάσεις. Με σταδιακή εφαρμογή αυτής της αύξησης κατά τα πρώτα έτη της επόμενης περιόδου, η Επιτροπή θα διαθέτει τους αναγκαίους πόρους ώστε να μεριμνήσει για την ορθή εφαρμογή και την περάτωση των τρεχόντων προγραμμάτων, καθώς και να επιταχύνει την έναρξη της νέας γενιάς προγραμμάτων και να προετοιμάσει την Ένωση για μελλοντικές διευρύνσεις. Μελλοντικά, η προτεινόμενη απλούστευση και η μείωση του αριθμού των προγραμμάτων αναμένεται να οδηγήσουν σε βελτίωση της αποδοτικότητας, η οποία θα συμβάλει στην ανταπόκριση σε νέα καθήκοντα που ενδέχεται να προκύψουν κατά τον επόμενο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό. Η εξέλιξη αυτή, σε συνδυασμό με την ευρείας κλίμακας επανεξέταση της οργάνωσης και των δραστηριοτήτων της Επιτροπής, αναμένεται να οδηγήσει σε μια κατάσταση στην οποία το θεσμικό όργανο θα μπορεί να ανταποκρίνεται σε μελλοντικές προκλήσεις, με την καλύτερη δυνατή διάρθρωση του προσωπικού και ευελιξία δράσης.

Όσον αφορά τις μη μισθολογικές δαπάνες, εξακολουθεί να είναι εφικτή η ετήσια αύξηση κατά 2 % κατά το επόμενο δημοσιονομικό πλαίσιο, εφόσον για το σημείο εκκίνησης συνυπολογίζονται οι πραγματικές ανάγκες. Αρκετά θεσμικά όργανα σχεδιάζουν σημαντικές κατασκευαστικές εργασίες κατά τα επόμενα έτη. Απαιτούνται κατάλληλες επενδύσεις σε ΤΠ, μεταξύ άλλων για την κυβερνοασφάλεια, οι οποίες θα συμβάλουν εν τέλει στον εξορθολογισμό του μελλοντικού κόστους. Τέλος, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης πρέπει να είναι σε θέση να εγγυάται την ασφάλεια των αντιπροσωπειών. Ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός πρέπει να λαμβάνει υπόψη την αβεβαιότητα που αφορά την εξέλιξη των τιμών οι οποίες επηρεάζουν ιδίως το πάγιο κόστος και άλλες νομικές υποχρεώσεις (βλ. ενότητα 3).

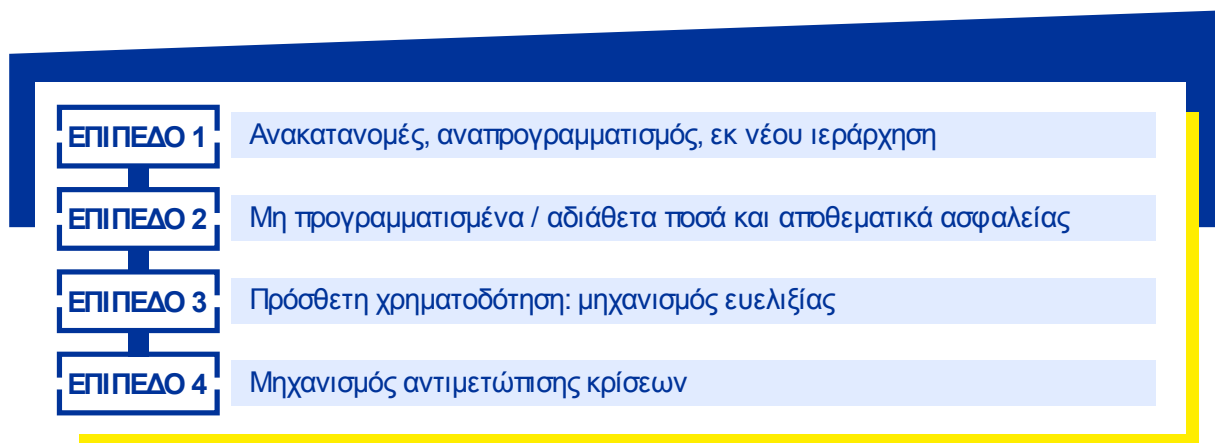
3. ΠΙΟ ΕΥΕΛΙΚΤΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ

---

¹⁶ SWD(2023) 336 final.

Ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ θα είναι ένας πιο ευέλικτος προϋπολογισμός, ο οποίος θα συνδυάζει τη σταθερότητα και την προβλεψιμότητα με μια περισσότερο δομική ικανότητα προσαρμογής σε εξελισσόμενες ανάγκες και προτεραιότητες. Ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει να είναι ο σωστός προϋπολογισμός όχι μόνο την 1η Ιανουαρίου 2028, αλλά καθόλη τη διάρκεια της εκτέλεσής του έως το 2034 και μετέπειτα: πρέπει να είναι κατάλληλος για το μέλλον.

Η ευελιξία θα αποτελέσει καθοριστικό χαρακτηριστικό του επόμενου μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού. Η ευελιξία είναι κεντρικής σημασίας για να διασφαλίζεται ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι ανθεκτικός στις μελλοντικές εξελίξεις, ανταποκρίνεται και παραμένει επίκαιρος καθόλη τη διάρκειά του. Ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός χρειάζεται καλύτερη ισορροπία μεταξύ προβλεψιμότητας των επενδύσεων και ευελιξίας για την προσαρμογή της εστίασης των δαπανών και την αντιμετώπιση απρόβλεπτων αναγκών και κρίσεων. Θα υπάρχει πάντα μέριμνα για προβλεψιμότητα όσον αφορά επενδύσεις όπως μείζονες επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών, καθώς και επενδύσεις έρευνας και καινοτομίας, που απαιτούν μακροπρόθεσμο σχεδιασμό για τους δικαιούχους, τους φορείς υλοποίησης έργων και τις διαχειριστικές αρχές μας. Ταυτόχρονα, η μείωση του αριθμού των τομέων και των προγραμμάτων θα διευκολύνει την ανακατανομή πόρων που δεν έχουν προγραμματιστεί εκ των προτέρων εντός και μεταξύ προγραμμάτων. Θα υπάρχουν αυξημένες δυνατότητες μεταφοράς πόρων μεταξύ των σκελών πολιτικής των προγραμμάτων του προϋπολογισμού της ΕΕ. Επιπλέον, θα ενισχυθούν τα ειδικά εργαλεία και μέσα ευελιξίας.

Το επόμενο δημοσιονομικό πλαίσιο θα έχει πιο απλή αρχιτεκτονική με λιγότερα προγράμματα, υψηλότερο μερίδιο μη προγραμματισμένων ποσών, καθώς και μηχανισμούς και ενσωματωμένα αποθεματικά που θα καθιστούν δυνατή την καλύτερη και ταχύτερη αντιμετώπιση εξελισσόμενων αναγκών με λιγότερες διαταραχές. Οι ανακατανομές εντός και μεταξύ προγραμμάτων θα διευκολυνθούν με τη μείωση των εγγενών δυσκαμψιών στον προϋπολογισμό, ενώ παράλληλα θα εξακολουθήσουν να δημιουργούνται σταθερές συνθήκες για μακροπρόθεσμες επενδύσεις. Η αντιμετώπιση καταστροφών θα εξορθολογιστεί με την ενσωμάτωση των υφιστάμενων εργαλείων εντός των ανώτατων ορίων του δημοσιονομικού πλαισίου και εντός των προγραμμάτων, με τη μορφή αποθεματικών και αποθεματικών ασφαλείας, καθώς και με απλουστευμένες διαδικασίες για την ανακατεύθυνση της χρηματοδότησης. Τα ειδικά μέσα «πέραν» των ανώτατων ορίων θα εξορθολογιστούν και ο μηχανισμός ευελιξίας θα παρέχει στήριξη για νέες ή μη αναμενόμενες ανάγκες όταν δεν είναι διαθέσιμες άλλες δυνατότητες ευελιξίας. Ο μηχανισμός ευελιξίας θα περιλαμβάνει, εκτός από σταθερό ετήσιο ποσό, ποσά ισοδύναμα με αποδεσμεύσεις που πραγματοποιήθηκαν το

προηγούμενο έτος, καθώς και με καθαρά πρόστιμα που είχαν εγγραφεί στον προϋπολογισμό κατά το προηγούμενο έτος¹⁷.

Τα τελευταία έτη έχει επίσης καταδειχθεί ότι έχει αυξηθεί η συχνότητα, η σοβαρότητα και το βάθος των σοβαρών κρίσεων, δυσχερειών και απειλών. Η ακαμψία της τρέχουσας διάρθρωσης του προϋπολογισμού περιόρισε την Ένωση ενώ αντιμετώπιζε τέτοιες κρίσεις. Το γεγονός αυτό τόνισε τη σημασία της μέριμνας για διαρθρωτικό εξοπλισμό της Ένωσης με ευέλικτα και κατάλληλα εργαλεία για την αντιμετώπιση των κρίσεων.

Θα θεσπιστεί νέος έκτακτος και προσωρινός μηχανισμός για την αντιμετώπιση των συνεπειών σοβαρών κρίσεων, σοβαρών δυσχερειών ή σοβαρών απειλών που πλήττουν την Ένωση ή τα κράτη μέλη της. Αυτό το έκτακτο εργαλείο αντιμετώπισης κρίσεων θα παρέχει δάνεια σε κράτη μέλη με κάλυψη από δανεισμό της ΕΕ αποκλειστικά για την περίοδο του επερχόμενου μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού σε περίπτωση σοβαρής κρίσης. Το Συμβούλιο θα αποφασίζει την ενεργοποίηση αυτού του έκτακτου και στοχευμένου εργαλείου αντιμετώπισης κρίσεων, αφού λάβει την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες της κρίσης. Το Συμβούλιο θα παρέχει στην Επιτροπή την άδεια να δανειστεί, από κεφαλαιαγορές, το ποσό των δανείων προς τα κράτη μέλη, όπως απαιτείται και ανάλογα με τις περιστάσεις. Ο επόμενος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός πρέπει να είναι έτοιμος να ανταποκρίνεται γρήγορα και αποδοτικά σε περίπτωση σοβαρής κρίσης. Η εφαρμογή αυτού του εργαλείου αντιμετώπισης κρίσεων θα διασφαλίζει τη θεσμική ισορροπία, μεταξύ άλλων μέσω της δέουσας και επαρκούς συμμετοχής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Ένας νέος μηχανισμός πολιτικής καθοδήγησης θα παρέχει ισχυρή διοργανική διακυβέρνηση για την κατανομή ευέλικτων πόρων. Η ευελιξία θα στηρίζεται σε ισχυρή διακυβέρνηση και διαφανή διαδικασία, δεδομένου ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα καθοδηγούν τις επενδυτικές προτεραιότητες για προγράμματα της ΕΕ. Με μεγαλύτερη ευελιξία στον προϋπολογισμό, υπάρχει ανάγκη τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να προσδιορίζουν τις βασικές προτεραιότητες προς χρηματοδότηση, οι οποίες στη συνέχεια θα λαμβάνονται υπόψη κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού. Ο μηχανισμός καθοδήγησης θα διατηρεί τον προϋπολογισμό της ΕΕ πιο στενά ευθυγραμμισμένο με τις προτεραιότητες της Ένωσης και θα του παρέχει τη δυνατότητα να ανταποκρίνεται με μεγαλύτερη ευελιξία σε μια ταχέως μεταβαλλόμενη πραγματικότητα. Θα στηρίζεται από έκθεση για την ολοκληρωμένη στρατηγική, η οποία θα βασίζεται σε υφιστάμενες τομεακές διαδικασίες και εκθέσεις, όπως το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, το νέο εργαλείο συντονισμού της ανταγωνιστικότητας, η έκθεση για την κατάσταση της Ενεργειακής Ένωσης, τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, η επισκόπηση της εφαρμογής της περιβαλλοντικής πολιτικής και η έκθεση για την ενιαία αγορά και την ανταγωνιστικότητα. Διαρθρωμένη κατά σημαντικούς τομείς πολιτικής, η έκθεση θα προσδιορίζει τις προτεραιότητες σε επίπεδο ΕΕ που πρέπει να συζητηθούν και να συμφωνηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή.

Η ικανότητα του προϋπολογισμού δεν θα πρέπει να εξαρτάται από απροσδόκητους πληθωριστικούς κλυδωνισμούς. Τα τελευταία έτη, ο υψηλός πληθωρισμός έχει επιβαρύνει

---

¹⁷ Η Επιτροπή θα προτείνει σε εύθετο χρόνο τροποποίηση του δημοσιονομικού κανονισμού με την οποία θα παρατείνεται πέραν του 2027 η μεταχείριση των αρνητικών εσόδων που ορίζεται στο άρθρο 48 παράγραφος 2.

σημαντικά την αγοραστική δύναμη του προϋπολογισμού της ΕΕ¹⁸. Η επιβάρυνση αυτή είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του προϋπολογισμού για τις περιφερειακές αρχές, τους γεωργούς ή τους ερευνητές. Για τον επόμενο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό, η Επιτροπή προτείνει τα ανώτατα όρια να εξακολουθήσουν να βασίζονται σε σταθερό αποπληθωριστή 2 % όταν ο πληθωρισμός στην ΕΕ κυμαίνεται μεταξύ 1 % και 3 %. Όταν ο πραγματικός πληθωρισμός είναι κάτω του 1 % ή άνω του 3 %, η προσαρμογή θα πραγματοποιείται με βάση τον πραγματικό πληθωρισμό, ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν πλήττεται αδικαιολόγητα η ικανότητα του προϋπολογισμού της ΕΕ να επιφέρει αποτελέσματα.

Μολονότι η ευελιξία επιτρέπει την προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες, χρειάζεται προβλεψιμότητα για τους δικαιούχους και για τον οικονομικό σχεδιασμό των κρατών μελών. Διάφορα χαρακτηριστικά των προτάσεων της Επιτροπής θα βελτιώσουν την προβλεψιμότητα στο πλαίσιο του επόμενου μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού, αρχής γενομένης από τη μείωση και τον εξορθολογισμό των μέσων πέραν των ανώτατων ορίων. Η αποπληρωμή του NextGenerationEU θα είναι πιο προβλέψιμη από ό,τι κατά την τρέχουσα περίοδο, διότι δεν θα υπάρξει νέα καθαρή έκδοση ομολόγων. Η εναπομένουσα μεταβλητότητα λόγω πράξεων αναχρηματοδότησης θα καλύπτεται πλήρως από σταθερό ετήσιο κονδύλιο για την αποπληρωμή του NextGenerationEU, το οποίο θα καλύπτει τόσο τους τόκους όσο και το κεφάλαιο.

4. ΑΠΛΟΥΣΤΕΡΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΜΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟ

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ έχει σχεδιαστεί πρωτίστως με γνώμονα τους τελικούς αποδέκτες του. Η απλούστευση και η εναρμόνιση κανόνων και διαδικασιών για την πρόσβαση στην ενωσιακή χρηματοδότηση μειώνει την επιβάρυνση για τους αποδέκτες και τους δικαιούχους κονδυλίων της ΕΕ, ιδίως για μικρές επιχειρήσεις. Με απλουστευμένους κανόνες και ρυθμίσεις δικλίδων ελέγχου, οι φορείς υλοποίησης έργων θα μπορούν να επικεντρώνονται στην επίτευξη αποτελεσμάτων.

Η πρόσβαση των δικαιούχων στα κονδύλια της ΕΕ θα διευκολυνθεί. Οι πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης θα ενοποιούνται μέσω ενιαίας πύλης, η οποία και θα αποτελεί για τους φορείς υλοποίησης έργων της ΕΕ ενιαίο σημείο απλουστευμένης πρόσβασης σε πληροφορίες, με βάση τις εμπειρίες από την πύλη χρηματοδότησης και υποβολής προσφορών και την πύλη STEP. Οι υπηρεσίες συμβουλευτικής και επιχειρηματικής στήριξης θα εξορθολογιστούν. Με αυτόν τον τρόπο θα μειωθεί ο χρόνος που είναι αναγκαίος για τον εντοπισμό σχετικών πληροφοριών για τις ευκαιρίες χρηματοδότησης.

Το επόμενο δημοσιονομικό πλαίσιο θα έχει απλούστερη αρχιτεκτονική, με λιγότερα προγράμματα, και θα μειώνει τη διοικητική επιβάρυνση. Συνεπώς θα μειώνονται οι αλληλεπικαλύψεις, θα μεγιστοποιούνται οι συνέργειες και οι οικονομίες κλίμακας και θα είναι πιο κατανοητός ο προϋπολογισμός τόσο για τους πολίτες όσο και για τα ενδιαφερόμενα μέρη. Επιπλέον, η δημιουργία σταθερών κανονιστικών πλαισίων υπό επιμερισμένη, άμεση και έμμεση διαχείριση μειώνει τη διοικητική επιβάρυνση. Στηριζόμενοι στα εθνικά και

---

¹⁸ Το γεγονός αυτό επισημάνθηκε από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο στις [ετήσιες εκθέσεις του 2022 σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2022 και σχετικά με τις δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης για το οικονομικό έτος 2022](#).

περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης, θα επιτύχουμε σημαντική μείωση των εγγράφων προγραμματισμού, σε σύγκριση με τον τρέχοντα πολλαπλασιασμό σχεδίων και προγραμμάτων εργασίας στο πλαίσιο πολλαπλών ταμείων, μειώνοντας την επιβάρυνση για τις εθνικές και περιφερειακές διοικήσεις.

Για να ενισχυθεί ο αντίκτυπος, ο νέος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ θα βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στη χρηματοδότηση με βάση τα αποτελέσματα. Ως εκ τούτου η εστίαση θα μετατοπιστεί προς την ουσία: ήτοι τη διασφάλιση ότι οι επενδύσεις αποδίδουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Η χρηματοδότηση με βάση τα αποτελέσματα, στο πλαίσιο της οποίας η χρηματοδότηση μπορεί να εκταμιεύεται για την ολοκλήρωση ενδιάμεσων σταδίων, θα διασφαλίζει ότι η χρηματοδότηση της ΕΕ φθάνει ταχύτερα στην πραγματική οικονομία. Η ευρύτερη χρήση απλουστευμένων επιλογών κόστους και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με το κόστος θα μειώσει σημαντικά τις υποχρεώσεις υποβολής στοιχείων για τους αποδέκτες των κονδυλίων, διότι οι επαληθεύσεις και οι έλεγχοι θα εστιάζονται στα παραδοτέα των έργων και όχι στο κόστος.

Η διευρυμένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων και δημοσιονομικών εγγυήσεων θα αυξήσει τη μόχλευση και θα επιτρέψει στον προϋπολογισμό της ΕΕ να διαδραματίζει ισχυρότερο ρόλο στην ελαχιστοποίηση των κινδύνων για τις ιδιωτικές επενδύσεις και στην απελευθέρωση της χρηματοδότησης από θεσμικούς επενδυτές. Οι εταίροι από τον ιδιωτικό τομέα και οι επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία για ευρύ φάσμα πολιτικών και προγραμμάτων. Ως εκ τούτου, οι δημοσιονομικές εγγυήσεις, τα χρηματοδοτικά μέσα και οι συνδυαστικές πράξεις (που συνδυάζουν επιστρεπτέα στήριξη με συνιστώσα επιχορήγησης) θα καταστούν αναπόσπαστο μέρος της εργαλειοθήκης χρηματοδότησης, στηρίζοντας προϊόντα όπως επιχειρηματικά δάνεια, δάνεια και επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου.

Η αυξημένη χρήση χρηματοδοτικών μέσων και δημοσιονομικών εγγυήσεων θα συνοδεύεται από απλουστευμένη διακυβέρνηση. Ένα εναρμονισμένο σύνολο τεχνικών κανόνων τόσο για εσωτερικά όσο και για εξωτερικά προγράμματα θα προάγει τη συνοχή σε ολόκληρο τον προϋπολογισμό και θα μειώνει τη διοικητική επιβάρυνση για τους εταίρους υλοποίησης. Θα θεσπιστεί ενιαία δημοσιονομική εγγύηση για εσωτερικές πολιτικές, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας, αλλά προσβάσιμη για άλλα προγράμματα. Θα συνοδεύεται από χωριστή εγγύηση για εξωτερικές πολιτικές που θα θεσπιστεί στο πλαίσιο του μηχανισμού Παγκόσμια Ευρώπη. Η ανοικτή αρχιτεκτονική—που καθιστά δυνατή τη συνεργασία με διάφορα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης— θα παραμείνει βασικό χαρακτηριστικό του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ.

Ο αντίκτυπος του επόμενου μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ θα ενισχυθεί περαιτέρω με τη χρήση δανείων πολιτικής προς τα κράτη μέλη και, στο πλαίσιο του μηχανισμού Παγκόσμια Ευρώπη, προς τρίτες χώρες, με περαιτέρω αξιοποίηση της χρηματοοικονομικής αρχιτεκτονικής της ΕΕ. Με αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθεί ο αντίκτυπος του προϋπολογισμού της ΕΕ, με την παροχή επιπλέον χρηματοδοτικών πόρων για τη στήριξη των στόχων πολιτικής της ΕΕ μέσω δανεισμού για δανειοδότηση, ενώ παράλληλα θα αντιμετωπίζονται οι ειδικές ανά χώρα προκλήσεις. Αυτή η πρόσθετη στήριξη θα διατίθεται στα κράτη μέλη κατά τον σχεδιασμό του αρχικού τους σχεδίου, ώστε να έχουν πρόσβαση σε ποσό χρηματοδότησης ανάλογο προς τις ανάγκες και τις φιλοδοξίες τους.

Η μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ ενωσιακών και εθνικών επενδυτικών προτεραιοτήτων θα μεγιστοποιήσει τον αντίκτυπο και την αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης. Τα μελλοντικά εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης θα βοηθήσουν την ΕΕ, τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να ευθυγραμμίσουν επενδυτικές και μεταρρυθμιστικές προτεραιότητες. Οι εν λόγω εταιρικές σχέσεις θα συνδυάζουν ενωσιακή και εθνική συγχρηματοδότηση για τη χρηματοδότηση πρωτοβουλιών που εξυπηρετούν προτεραιότητες της ΕΕ ενώ παράλληλα ανταποκρίνονται σε τοπικές ανάγκες.

Ένα ισχυρό πλαίσιο επιδόσεων θα στηρίζει την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής της ΕΕ και θα ενισχύει τη διαφάνεια. Θα διασφαλίζει ότι οι οριζόντιες προτεραιότητες εφαρμόζονται με συνέπεια σε ολόκληρο τον προϋπολογισμό της ΕΕ, μεταξύ άλλων για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα, την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης», τις κοινωνικές πολιτικές και την ισότητα των φύλων.

Ένας συνολικός στόχος δαπανών για το κλίμα και το περιβάλλον ύψους τουλάχιστον 35 % του συνολικού ποσού του προϋπολογισμού θα συμβάλει στη διοχέτευση της στήριξης σύμφωνα με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Το πλαίσιο επιδόσεων θα παρέχει επίσης ενιαίο και αναλογικό σύνολο κανόνων για την εφαρμογή της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» σε όλα τα προγράμματα της ΕΕ.

Αυτό το πλαίσιο επιδόσεων θα αποτελέσει σημαντική απλούστευση, μειώνοντας τη διοικητική επιβάρυνση που συνδέεται με την παρακολούθηση και την υποβολή στοιχείων. Επιπλέον, θα εφαρμόζεται ενιαίο σύστημα παρακολούθησης δαπανών και επιδόσεων σε όλα τα σχετικά προγράμματα, το οποίο θα καθιστά δυνατή την ολοκληρωμένη επισκόπηση της διάθεσης και των αποτελεσμάτων των κονδυλίων της ΕΕ. Το πλαίσιο αντικαθιστά πάνω από 5 000 δείκτες με εξορθολογισμένο σύνολο περίπου 900 δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, ενοποιεί 32 ειδικές ανά πρόγραμμα εκθέσεις σε ενιαία ετήσια έκθεση διαχείρισης και επιδόσεων και συγχωνεύει περισσότερες από 30 επιγραμμικές πύλες με πληροφορίες σχετικά με τον προϋπολογισμό σε ένα εύχρηστο σημείο εισόδου (ενιαία πύλη), μειώνοντας την επιβάρυνση για τους δικαιούχους και βελτιώνοντας τη δημόσια πρόσβαση σε δημοσιονομικές πληροφορίες. Σύμφωνα με συστάσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, θα διασφαλίζει ότι είναι δυνατή η συνεπής αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του προϋπολογισμού της ΕΕ¹⁹.

5. ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ο σεβασμός του κράτους δικαίου είναι απαρέγκλιτος κανόνας για όλα τα Ταμεία. Είναι σημαντικό να διατίθενται ισχυρές διασφαλίσεις όσον αφορά το κράτος δικαίου για τις δαπάνες της ΕΕ, ώστε να κατοχυρώνεται η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Ταυτόχρονα, η εμπειρία από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα δείχνει ότι η χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ για επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν το κράτος δικαίου μπορεί να προσφέρει πραγματική προστιθέμενη αξία. Τα εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης θα εξασφαλίζουν ισχυρό σύνδεσμο μεταξύ των συστάσεων της έκθεσης για το κράτος δικαίου και της χρηματοδοτικής στήριξης για στοχευμένες

¹⁹ Επισκόπηση αριθ. 03/2025 του ΕΕΣ με τίτλο «Ευκαιρίες για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μετά το 2027».

μεταρρυθμίσεις και μέτρα που ενισχύουν τις θεσμικές ικανότητες και τις ικανότητες της κοινωνίας των πολιτών για την προάσπιση του κράτους δικαίου. Ο συνδυασμός χρηματοδοτικής στήριξης για μεταρρυθμίσεις στον τομέα του κράτους δικαίου με την αυστηρή εφαρμογή εγγυήσεων και προϋποθέσεων θα διασφαλίζει ότι ο προϋπολογισμός της ΕΕ προστατεύεται και χρησιμοποιείται για την υλοποίηση μιας Ένωσης βασισμένης στη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Για τις εθνικές και περιφερειακές εταιρικές σχέσεις θα απαιτείται από τα κράτη μέλη να σέβονται τις αρχές του κράτους δικαίου και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Με βάση στοιχεία του κανονισμού περί κοινών διατάξεων και του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, θα καθίσταται έτσι δυνατή η ροή κεφαλαίων όταν πληρούνται οι βασικές προϋποθέσεις συμμόρφωσης με τις αρχές του κράτους δικαίου και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Στο επόμενο δημοσιονομικό πλαίσιο, θα πρέπει να υπάρχει, όπως και σήμερα στο NextGenerationEU, η δυνατότητα παύσης πληρωμών σε περίπτωση συστημικών αδυναμιών που συνδέονται με το κράτος δικαίου, για παράδειγμα με την αναστολή της χρηματοδότησης που συνδέεται με εκπαιδευτικά ιδρύματα σε περίπτωση που υπάρχει πρόβλημα με το θεμελιώδες δικαίωμα το οποίο συνδέεται με την ακαδημαϊκή ελευθερία.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα στηρίζει επίσης μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις συστάσεις της ετήσιας έκθεσης για το κράτος δικαίου. Η στήριξη αυτή θα παρέχει θετικά κίνητρα για όλα τα κράτη μέλη ώστε να ενισχύσουν τις ικανότητές τους για την προάσπιση του κράτους δικαίου, διατηρώντας και αναπτύσσοντας περαιτέρω ανοικτές, βασιζόμενες στα δικαιώματα, δημοκρατικές και συμπεριληπτικές κοινωνίες ισότητας, προάγοντας και προασπίζοντας το κράτος δικαίου μέσω της ενίσχυσης των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, των πλαισίων για την καταπολέμηση της διαφθοράς, της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης και των αποτελεσματικών ελέγχων και ισορροπιών, και ενισχύοντας την αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης και της θεσμικής ικανότητας.

Ο δημοσιονομικός κανονισμός διασφαλίζει την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και επιβάλλει στα κράτη μέλη να μεριμνούν για τη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και να σέβονται τις αξίες της Ένωσης που κατοχυρώνονται στο άρθρο 2 της ΣΕΕ και σχετίζονται με την εκτέλεση του προϋπολογισμού. Επιπλέον, ο κανονισμός για την αιρεσιμότητα, ο οποίος δεν έχει χρονικό περιορισμό, θα συνεχίσει να προστατεύει τον προϋπολογισμό της ΕΕ από παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου. Θα αποτελεί την τελευταία μας γραμμή άμυνας, η οποία θα ισχύει για όλα τα προγράμματα της ΕΕ.

Θα ενισχυθεί η διαφάνεια όσον αφορά τους δικαιούχους του προϋπολογισμού της ΕΕ. Από το 2028 θα δημοσιεύονται πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες κονδυλίων της ΕΕ σε κεντρική βάση δεδομένων στον ιστότοπο της Επιτροπής. Επιπλέον, για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ, ιδίως έναντι της κατάχρησής του για την προώθηση ριζοσπαστικών ή εξτρεμιστικών απόψεων στα κράτη μέλη, η Επιτροπή είναι πρόθυμη να διερευνήσει νέες διαδικασίες ή μέτρα για διεξοδικό έλεγχο βάσει κινδύνου των δικαιούχων χρηματοδότησης της ΕΕ όσον αφορά τους κινδύνους για την ασφάλεια και την ασυμβατότητα με τις αξίες της ΕΕ. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, όπως τροποποιήθηκε το 2024, η καταδίκη για υποκίνηση διακρίσεων, μίσους ή βίας αποτελεί νέο λόγο αποκλεισμού από τη χρηματοδότηση της ΕΕ, κανόνας ο οποίος θα εφαρμοστεί πλήρως. Το σύστημα έγκαιρου εντοπισμού και αποκλεισμού, το οποίο προστατεύει τον προϋπολογισμό της ΕΕ από απάτες

και παρατυπίες, θα επεκταθεί σε κονδύλια που εκτελούνται στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης.

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ πρέπει να βασίζεται σε σταθερή στρατηγική δικλίδων ελέγχου και ελέγχων, συμπεριλαμβανομένης της στενής συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα κονδύλια της ΕΕ δαπανώνται σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες. Όσον αφορά τις εθνικές και περιφερειακές εταιρικές σχέσεις, η Επιτροπή θα βασίζεται σε ελέγχους διενεργούμενους από τα κράτη μέλη και θα τους συμπληρώνει με δικούς της ελέγχους, με εστίαση στα συστήματα που έχουν θεσπίσει τα κράτη μέλη για τη διασφάλιση της αυστηρής προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ. Θα συνδυάζει επίσης εκ των προτέρων και εκ των υστέρων ελέγχους σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών, δηλαδή την ικανοποιητική εκπλήρωση των οροσήμων και των στόχων, αρχίζοντας από την ανάλυση των σχεδίων που υποβάλλονται από τα κράτη μέλη, στη συνέχεια διενεργώντας ελέγχους σχετικά με τις υποβαλλόμενες αιτήσεις πληρωμής και, τέλος, εφαρμόζοντας δικλίδες ελέγχου εκ των υστέρων.

Η εν εξελίξει επανεξέταση της αρχιτεκτονικής για την καταπολέμηση της απάτης θα διασφαλίσει ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς —συμπεριλαμβανομένης της OLAF, της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και της Ευρωπόλ— συνεργάζονται στενότερα για την καταπολέμηση των παρατυπιών, της απάτης και της διαφθοράς που πλήττουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Αυτή η συνολική επανεξέταση, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών φορέων στο πλαίσιο της αρχιτεκτονικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της απάτης, θα δημιουργήσει περισσότερες συνέργειες και βελτιώσεις της απόδοσης, αποφεύγοντας τις αλληλεπικαλύψεις σε κάθε στάδιο του κύκλου καταπολέμησης της απάτης: πρόληψη, εντοπισμός, διερεύνηση, διόρθωση της απάτης και ανάκτηση των σχετικών ποσών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

6. ΦΙΛΟΔΟΞΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕ ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΕΣΟΔΑ

Η χρηματοδοτική ικανότητα του προϋπολογισμού της ΕΕ πρέπει να είναι ανάλογη με τις φιλοδοξίες της Ένωσης. Η κλίμακα των εσωτερικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ένωση, σε συνδυασμό με την αυξημένη γεωπολιτική αβεβαιότητα και τον ανταγωνισμό που εντείνεται, σημαίνουν ότι η ΕΕ πρέπει να διαθέτει προϋπολογισμό επαρκούς μεγέθους ώστε να κάνει πραγματικά τη διαφορά σε όλους τους τομείς προτεραιότητας που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση. Και πρέπει να το κάνει αυτό στο πλαίσιο της υποχρέωσης αποπληρωμής των δανείων για το NextGenerationEU, αρχής γενομένης από το 2028.

Η Επιτροπή προτείνει μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ ύψους 1,98 τρισ. EUR, ίσο με το 1,26 % του ΑΕΕ της ΕΕ. Το σκέλος των δαπανών και των εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ είναι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Ο μοναδικός συνδυασμός πιεστικών προκλήσεων και αυστηρών δημοσιονομικών περιορισμών αποτελεί μοναδική ευκαιρία για τον εκσυγχρονισμό της πλευράς των δαπανών και των εσόδων του προϋπολογισμού, ο οποίος αποτελεί τόσο επείγουσα ανάγκη.

Για τη στήριξη ενός πιο φιλόδοξου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου που ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις στρατηγικές προτεραιότητες της Ένωσης και για την κάλυψη της αποπληρωμής του NextGenerationEU είναι απαραίτητοι νέοι ίδιοι πόροι. Απαιτείται συλλογική χρηματοδοτική προσπάθεια για την Ένωση, η οποία δεν μπορεί

να προέλθει μόνο από εθνικές συνεισφορές. Η εισαγωγή νέων ιδίων πόρων θα μειώσει την επιβάρυνση των κρατών μελών και θα διασφαλίσει τη βιώσιμη χρηματοδότηση κοινών πολιτικών της ΕΕ, ενώ θα διατηρήσει εν γένει σταθερές τις εθνικές συνεισφορές. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ αφορά τη δημιουργία ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας για όλους, για την οποία απαιτείται επίσης κοινή χρηματοδότηση κοινών προτεραιοτήτων.

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της πρότασης για τον νέο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό, η Επιτροπή προτείνει νέα απόφαση για τους ίδιους πόρους. Η εν λόγω πρόταση εκσυγχρονίζει και διαφοροποιεί τις πηγές εσόδων για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή προτείνει να αυξηθούν τα ανώτατα όρια των ιδίων πόρων για πληρωμές σε 1,75 % του ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος της ΕΕ-27, ώστε να καλύπτονται υψηλότερες χρηματοδοτικές ανάγκες και η ανάγκη να υπάρχει επαρκές περιθώριο ώστε να διασφαλίζεται ότι η Ένωση μπορεί —σε κάθε περίπτωση— να εκπληρώνει τις οικονομικές υποχρεώσεις της.

Με τη διοργανική συμφωνία επιδιώχθηκε να πλαισιωθούν και να καθοδηγηθούν οι διαπραγματεύσεις για τους νέους ίδιους πόρους μετά το 2020. Οι διαπραγματεύσεις αυτές έχουν παραμείνει στάσιμες. Για να δοθεί νέα ώθηση στις διαπραγματεύσεις, η Επιτροπή διενήργησε επανεξέταση ολόκληρου του σκέλους των εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ. Σε αυτήν περιλαμβάνεται η θέσπιση νέων κατηγοριών ιδίων πόρων και η πρόταση για στοχευμένες προσαρμογές σε υφιστάμενους ίδιους πόρους. Η χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της ΕΕ μπορεί επίσης να ενισχυθεί με τη θέσπιση άλλων πηγών εσόδων. Η προτεινόμενη δέσμη μέτρων συνάδει με τις πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία ή την ίδια την απόφαση για τους ίδιους πόρους, και μπορεί να εφαρμοστεί με εύλογη διοικητική επιβάρυνση.

Νέοι ίδιοι πόροι για τη χρηματοδότηση των προτεραιοτήτων της ΕΕ

Ο ίδιος πόρος που βασίζεται στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών συνδέεται στενά με τους στόχους της Ένωσης για το κλίμα και έχει σημαντικές δυνατότητες εσόδων. Ένας πιθανός ίδιος πόρος του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών έχει μοναδικά πλεονεκτήματα όσον αφορά την άμεση διαθεσιμότητα και την επαρκή κλίμακα. Μολονότι το 30 % των εσόδων θα διοχετεύεται στον προϋπολογισμό της ΕΕ, η πλειονότητα των εσόδων από τον πλειστηριασμό δικαιωμάτων εκπομπής θα συνεχίσει να διοχετεύεται στους εθνικούς προϋπολογισμούς.

Ο ίδιος πόρος του μηχανισμού συνοριακής προσαρμογής άνθρακα μπορεί να θεωρηθεί ως η «εξωτερική διάσταση» του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών και, ως εκ τούτου, ο σχετικός ίδιος πόρος παραμένει αναπόσπαστο στοιχείο της δέσμης. Ο μηχανισμός συνοριακής προσαρμογής άνθρακα διασφαλίζει ότι στις εισαγωγές στην ΕΕ εφαρμόζεται τιμή ανθρακούχων εκπομπών ισοδύναμη με την τιμή παραγωγής των ίδιων αυτών εμπορευμάτων στην ΕΕ.

Ένας νέος ίδιος πόρος βασισμένος στην ποσότητα μη συλλεγόμενων αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού θα οδηγούσε σε θετικά περιβαλλοντικά αποτελέσματα, στηρίζοντας παράλληλα τη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης όσον αφορά τις κρίσιμες πρώτες ύλες. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού αποτελούν μία από τις ταχύτερα αυξανόμενες ροές αποβλήτων. Δεδομένου ότι τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού περιέχουν σημαντικές κρίσιμες πρώτες ύλες, η ανακύκλωση και η επαναχρησιμοποίηση διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μείωση της εξάρτησης από ξένους προμηθευτές. Παρά την αξιοσημείωτη πρόοδο όσον αφορά την

ανακύκλωση, το ποσοστό συλλογής παραμένει σημαντικά χαμηλότερο από τους στόχους της Ένωσης. Η εφαρμογή εθνικής συνεισφοράς με βάση τα μη συλλεγόμενα απόβλητα που αναφέρουν τα κράτη μέλη θα παρέχει κίνητρα για τη μείωση των αποβλήτων και θα ενθαρρύνει τη χωριστή συλλογή.

Στο πλαίσιο του προτεινόμενου εταιρικού πόρου για την Ευρώπη, οι εταιρείες θα συνεισφέρουν στη χρηματοδότηση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Διάφορα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ στηρίζουν τις εταιρείες για τον εκσυγχρονισμό, την καινοτομία και την επέκταση. Ο νέος μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ θα τονώνει την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική ανάπτυξη και θα βελτιώνει το επιχειρηματικό περιβάλλον μέσω μακροπρόθεσμων επενδύσεων, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανταγωνιστικότητας. Καταρχήν, ο ίδιος πόρος δεν θα ισχύει για τις ΜΜΕ.

Ένας ίδιος πόρος που βασίζεται στον ειδικό φόρο κατανάλωσης καπνού θα στηρίζει τους στόχους της πολιτικής της ΕΕ για την υγεία, ενώ ταυτόχρονα θα αποφέρει έσοδα για τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Τα αποκλίνοντα φορολογικά καθεστάτα στην Ένωση έχουν αρνητικές επιπτώσεις στις πολιτικές των κρατών μελών για την αποτροπή της κατανάλωσης καπνού μέσω της φορολόγησης. Η πρόταση για ίδιο πόρο που βασίζεται στον ειδικό φόρο κατανάλωσης καπνού συμπληρώνει την επικείμενη αναδιατύπωση της οδηγίας για τον ειδικό φόρο κατανάλωσης για τα προϊόντα καπνού, η οποία αποσκοπεί στην προσαρμογή των ελάχιστων ειδικών φόρων κατανάλωσης της ΕΕ και ορισμένων κατηγοριών παραδοσιακών προϊόντων καπνού, διασφαλίζοντας ισότιμους όρους ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά.

Προσαρμογές υφιστάμενων ιδίων πόρων

Προτείνονται στοχευμένες προσαρμογές σε υφιστάμενους ίδιους πόρους για τη διατήρηση της βάσης εσόδων του προϋπολογισμού της ΕΕ. Οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι, που συνίστανται κυρίως σε τελωνειακούς δασμούς, εισπράττονται από τα κράτη μέλη εξ ονόματος της Ένωσης. Επιπλέον, προτείνεται να αυξηθεί ο συντελεστής καταβολής για τον ίδιο πόρο που βασίζεται στα μη ανακυκλωμένα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών, ο οποίος θεσπίστηκε κατά την έναρξη του τρέχοντος δημοσιονομικού πλαισίου, ώστε να συνυπολογιστούν οι πληθωριστικές εξελίξεις.

Άλλα έσοδα

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ μπορεί επίσης να χρηματοδοτείται μέσω άλλων εσόδων. Τα άλλα έσοδα συμπληρώνουν τους ίδιους πόρους. Διοχετεύονται απευθείας στον προϋπολογισμό της ΕΕ, μειώνοντας την πίεση που ασκείται όσον αφορά τις εθνικές συνεισφορές των κρατών μελών. Άλλα πρόσθετα έσοδα θα προκύψουν, για παράδειγμα, από την αύξηση του επιπέδου του υφιστάμενου τέλους ETIAS ώστε να ευθυγραμμιστεί με άλλες δικαιοδοσίες. Η Επιτροπή θα συνεχίσει επίσης να εργάζεται για τη θέσπιση νέων τελών σχετικών με τις πολιτικές της Ένωσης.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Οι διαπραγματεύσεις για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034 αποτελούν ευκαιρία για την Ένωση να επιδείξει ενότητα όσον αφορά τον σκοπό και να εξοπλιστεί με τα μέσα για την υλοποίηση των συλλογικών φιλοδοξιών της.

Η Επιτροπή προτείνει φιλόδοξο, ευέλικτο και μακρόπνοο μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό της ΕΕ. Βασίζεται στα ισχυρά σημεία και τις θεμελιώδεις αρχές του

ισχύοντος πλαισίου, ενώ παράλληλα το καθιστά απλούστερο, πιο ευέλικτο και με μεγαλύτερο αντίκτυπο. Δεν αρκούν μικρές αλλαγές για την επίλυση μιας πολύπλοκης δημοσιονομικής εξίσωσης, διότι υπάρχουν τεράστιες προσδοκίες για την Ένωση να επιτύχει αποτελέσματα ανταποκρινόμενη παράλληλα στις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις στο πλαίσιο του NextGenerationEU. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να τολμήσουμε να αλλάξουμε τον τρόπο δράσης μας, διασφαλίζοντας ότι κάθε ευρώ συμβάλλει στην πρόοδο της Ευρώπης.

Η ισχυρή διακυβέρνηση, η διαφάνεια και η ισχυρή πολιτική εποπτεία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος κάθε τμήματος αυτών των προτάσεων. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για την επίτευξη φιλόδοξης, ισορροπημένης και έγκαιρης συμφωνίας σχετικά με το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και τα τομεακά προγράμματα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο από κοινού, ως αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή, καθοδηγούν τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό, διασφαλίζοντας ότι παραμένει πλήρως ευθυγραμμισμένος με τις κοινές μας προτεραιότητες καθόλη τη διάρκειά του.

Μια πιο ανεξάρτητη Ευρώπη πρέπει να είναι έτοιμη να πάρει το πεπρωμένο της στα χέρια της. Η Ένωση δεν μπορεί να εξαρτάται αποκλειστικά από άλλους για να υπερασπιστεί τα συμφέροντα και τις αξίες της. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αξιοποιούμε όλα τα διαθέσιμα εργαλεία για την υλοποίηση του κοινού μας θεματολογίου και να μετατρέπουμε τις φιλοδοξίες μας σε πραγματικότητα. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ έχει τη δύναμη να απελευθερώσει τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που είναι καίριας σημασίας για τη μελλοντική ευημερία, συνοχή, ασφάλεια και βιωσιμότητα της Ένωσης.

Είναι καιρός να συνεργαστούμε για να το κάνουμε αυτό πραγματικότητα.

Παράρτημα. Το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2028-2034 — Πίνακες

ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 2028-2034 (ΣΕ ΑΝΑΛΗΦΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ)

Ποσά σε τρέχουσες τιμές, σε εκατ. EUR	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Σύνολο 2028-2034
Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, γεωργία, ύπαιθρος και θάλασσα, ευημερία και ασφάλεια	163,088	160,860	158,053	155,565	152,274	140,140	132,240	1,062,220
Εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης, εκ των οποίων: <i>Εισοδηματική στήριξη από την Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) και αλιεία εκ των οποίων παρεμβάσεις της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής</i>	135,571	133,134	130,131	127,411	123,879	111,535	103,415	865,076
<i>Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων</i>	270	275	280	286	292	298	300	2,000
<i>Οικονομική, εδαφική και κοινωνική συνοχή, συμπεριλαμβανομένης της αλιείας και των αγροτικών κοινοτήτων και του τουρισμού</i>	5,847	5,633	5,407	5,170	4,922	3,945	3,291	34,215
<i>ρ.μ. Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα</i>	75,768	73,334	70,769	68,074	65,240	53,715	46,065	452,965
<i>Interreg</i>	10,500	10,300	10,100	9,800	9,400	-	-	50,100
<i>Μηχανισμός της ΕΕ — Ενισχυτικές δράσεις, εκ των οποίων:</i>	-	1,753	1,782	1,810	1,840	1,524	1,555	10,264
<i>Ενιαίο δίκτυο ασφαλείας / Γεωργικό αποθεματικό</i>	10,512	8,951	8,690	8,852	8,353	8,853	9,012	63,223
<i>Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ</i>	900	900	900	900	901	900	900	6,301
<i>Θεματικές διευκολύνσεις της HOME</i>	2,706	2,760	2,815	2,872	2,929	2,988	3,047	20,117
<i>Άλλα (πόλεις, απασχόληση & κοινωνική καινοτομία...)</i>	3,401	3,469	3,539	3,609	3,682	3,755	3,830	25,285
<i>Μηχανισμός της ΕΕ — Αποθεματικό ασφαλείας</i>	3,505	1,822	1,436	1,471	841	1,210	1,235	11,520
<i>Στήριξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας</i>	1,172	1,195	1,219	1,243	1,268	1,294	1,319	8,710
<i>Αποκεντρωμένοι οργανισμοί, εκ των οποίων:</i>	58	63	61	62	64	64	66	438
<i>Frontex</i>	2,677	2,866	3,048	3,261	3,483	3,676	3,877	22,888
<i>Ευρωπόλ</i>	1,309	1,421	1,561	1,694	1,827	1,963	2,113	11,888
<i>Αποπληρωμή του NGEU</i>	320	361	395	430	464	498	531	2,999
<i>Περιθώριο</i>	24,000	24,000	24,000	24,000	24,000	24,000	24,000	168,000
	781	797	814	831	846	864	885	5,818
Ανταγωνιστικότητα, ευημερία και ασφάλεια	66,875	81,300	83,176	87,312	88,611	90,706	91,614	589,594
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας	42,703	56,663	58,374	70,978	72,286	74,158	75,346	450,508
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας (εκτός από το Ταμείο Καινοτομίας), εκ του οποίου:	42,653	56,613	58,324	61,925	62,343	63,498	63,945	409,301
<i>Πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»</i>	16,243	25,183	26,265	26,891	26,607	27,048	26,765	175,002
<i>Καθαρή μετάβαση και απανθροκοποίηση της βιομηχανίας</i>	3,004	3,566	3,636	12,971	13,940	14,737	15,560	67,416
<i>Συνίστασα ΠΔΠ</i>	2,954	3,516	3,586	3,919	3,997	4,077	4,159	26,210
<i>ρ.μ. Ταμείο Καινοτομίας</i>	50	50	50	9,052	9,943	10,660	11,401	41,206
<i>Ανθεκτικότητα και ασφάλεια, αμυντική βιομηχανία και διάστημα</i>	14,733	17,534	17,884	19,544	19,935	20,334	20,741	130,704
<i>Ψηφιακή υπεροχή</i>	6,176	7,350	7,497	8,194	8,358	8,525	8,695	54,793
<i>Υγεία, βιοτεχνολογία, γεωργία και βιοοικονομία</i>	2,547	3,031	3,092	3,378	3,446	3,515	3,585	22,593
<i>Ελάχιστο ποσό μέσω InvestEU του ECF & συμβουλευτικές υπηρεσίες, ενδεικτική συνεισφορά από τα σκέλη πολιτικής (πλήμα του συνολικού ECF)</i>	1,143	1,643	1,642	1,643	1,643	1,643	1,643	11,000
<i>Erasmus+</i>	5,261	5,440	5,625	5,819	6,019	6,224	6,439	40,827
Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη», εκ του οποίου:	10,906	11,290	11,342	11,569	11,982	12,045	12,294	81,428
<i>Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) – Μεταφορές, εκ των οποίων:</i>	7,124	7,354	7,246	7,308	7,550	7,434	7,499	51,515
<i>Στρατηγική κινητικότητα</i>	2,842	2,899	2,609	2,483	2,533	2,214	2,071	17,651
<i>Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) – Ενέργεια</i>	3,782	3,936	4,096	4,261	4,432	4,610	4,795	29,912
Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας+ (ΜΠΠ+) της Ένωσης	1,316	1,437	1,477	1,535	1,569	1,644	1,697	10,675
Πρόγραμμα AghoraEU, εκ του οποίου:	1,099	1,139	1,180	1,223	1,268	1,313	1,360	8,582
<i>Δημιουργική Ευρώπη — Πολιτισμός</i>	230	238	247	256	265	275	285	1,796
<i>Media+</i>	409	424	439	455	472	489	506	3,194
<i>Δημοκρατία, πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες</i>	460	477	494	512	531	550	569	3,593
Πρόγραμμα για την ενοιαία αγορά	833	916	860	885	904	915	925	6,238
Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ, εκ του οποίου:	1,599	1,434	1,287	1,143	1,219	1,653	1,459	9,794
<i>Συνεισφορά στον ITER</i>	946	848	762	676	721	978	863	5,794
Μέσο για την παροχή στήριξης έκτακτης ανάγκης εντός της Ένωσης (ESI)	-	-	-	-	-	-	-	-
Προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια (πρόγραμμα «Ρ» Παροπλισμός πυρηνικών εγκαταστάσεων (Λιθουανία)	1	1	1	1	1	1	1	7
Προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κίβδηλεια (πρόγραμμα «Ρ» Παροπλισμός πυρηνικών εγκαταστάσεων (Λιθουανία))	91	124	87	84	94	94	104	678
Συνεργασία για την πυρηνική ασφάλεια και παροπλισμός	135	103	121	128	144	158	177	966
Δικαιοσύνη	101	105	109	114	118	123	128	798
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί	1,271	1,319	1,354	1,397	1,441	1,486	1,530	9,798
Άλλα (Άλλες δράσεις, προνόμια)	699	273	277	302	306	320	316	2,493
<i>Περιθώριο</i>	908	1,104	1,129	1,185	1,203	1,231	1,249	8,009
Παγκόσμια Ευρώπη	24,555	25,127	25,578	30,603	35,761	36,442	37,137	215,203
Παγκόσμια Ευρώπη (*), εκ του οποίου:	22,787	23,243	23,708	28,448	33,369	34,037	34,717	200,309
<i>Ευρώπη</i>	4,911	5,009	5,110	6,132	7,192	7,336	7,483	43,173
<i>Υποαχάρια Αφρική</i>	6,886	7,024	7,164	8,597	10,084	10,286	10,491	60,532
<i>Ασία και Ειρηνικός</i>	1,940	1,979	2,018	2,421	2,841	2,898	2,953	17,050
<i>Βόρεια και Νότια Αμερική και Καραϊβική</i>	1,040	1,061	1,082	1,298	1,523	1,554	1,586	9,144
<i>Μέση Ανατολή, Βόρεια Αφρική και Περσικός Κόλπος</i>	4,884	4,981	5,081	6,097	7,153	7,296	7,442	42,934
<i>Παγκόσμια (**)</i>	1,441	1,470	1,499	1,800	2,110	2,152	2,196	12,668
<i>Αποθεματικό ασφαλείας</i>	1,684	1,718	1,752	2,103	2,467	2,517	2,567	14,808
Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)	443	454	467	483	494	507	521	3,369
Υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ) (συμπεριλαμβανομένης της Γροιλανδίας)	94	144	147	199	153	156	106	999
SFFRA και RFMO	192	202	148	164	199	204	222	1,331
Άλλα (Άλλες δράσεις, προνόμια)	118	141	149	161	205	172	178	1,124
<i>Περιθώριο</i>	920	942	958	1,147	1,340	1,366	1,398	8,071
Διοίκηση	14,945	15,584	16,281	16,870	17,466	18,062	18,669	117,877
ΣΥΝΟΛΟ	269,463	282,871	283,088	290,350	294,112	285,350	279,660	1,984,894
σε % ΑΕΕ (ΕΕ-27)	1.31%	1.33%	1.29%	1.29%	1.27%	1.19%	1.13%	1.26%

(*) 25 δισ. EUR (σε τρέχουσες τιμές) από το κονδύλι 2028-2034 θα μπορούσαν να συμβάλουν σε ανθρωπιστική βοήθεια

(* *) 2.33 δισ. EUR (σε τρέχουσες τιμές) θα διατεθούν στις γεωγραφικές περιοχές για κάποιες από τις δράσεις που σχετίζονται με τις ανάγκες σε καταστάσεις κρίσης, καθώς και τις ανάγκες για την ειρήνη και την εξωτερική πολιτική, λαμβανομένης υπόψη της παγκόσμιας διάστασης.

Τυχόν διαφορά των συνόλων οφείλεται στη στρογγυλοποίηση.

Πέραν των ανώτατων ορίων, εκ των οποίων:								
Μηχανισμός ευελιξίας	2,122	2,165	2,208	2,252	2,297	2,343	2,390	15,777
Δημοκρατία της Ουκρανίας	14,286	14,286	14,286	14,286	14,286	14,286	14,286	100,002
Πρόγραμμα «Catalyst Europe» (δάνεια πολιτικής ΕΣΑΑ)	(150 δισ. σε τρέχουσες τιμές)							
Μηχανισμός αντιμετώπισης κρίσεων	(0,25 % ΑΕΕ — 395 δισ.)							
Εκτός ΠΔΠ								
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη	4,357	4,357	4,357	4,357	4,357	4,357	4,357	30,499

ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 2028-2034 (ΣΕ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ)

Ποσά σε τιμές 2025, σε εκατ. EUR	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Σύνολο 2028-2034
Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, γεωργία, ύπαιθρος και θάλασσα, ευημερία και ασφάλεια	153,681	148,610	143,153	138,137	132,563	119,607	110,652	946,404
Εθνικά και περιφερειακά σχέδια εταιρικής σχέσης, εκ των οποίων:	127,752	122,995	117,863	113,137	107,845	95,194	86,533	771,319
Εισοδηματική στήριξη από την Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) και αλιεία εκ των οποίων παρεμβάσεις της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής	39,834	39,049	38,281	37,527	36,787	36,021	35,288	262,787
Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων	254	254	254	254	254	254	254	1,778
Οικονομική, εδαφική και κοινωνική συνοχή, συμπεριλαμβανομένης της αλιείας και των αγροτικών κοινοτήτων και του τουρισμού	71,398	67,749	64,097	60,447	56,796	45,845	38,545	404,877
<i>p.m. Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα</i>	9,894	9,516	9,148	8,702	8,183	-	-	45,443
Interreg	-	1,620	1,614	1,607	1,601	1,301	1,301	9,044
Μηχανισμός της ΕΕ — Ενωσιακές δράσεις, εκ των οποίων:	9,906	8,269	7,870	7,861	7,272	7,556	7,541	56,275
Ενιαίο δίκτυο ασφαλείας / Γεωργικό αποθεματικό	848	831	815	799	784	768	753	5,598
Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ	2,550	2,550	2,550	2,550	2,550	2,550	2,550	17,850
Θεματικές Διευκολύνσεις της HOME	3,205	3,205	3,205	3,205	3,205	3,205	3,205	22,435
Άλλα (πόλεις, απασχόληση & κοινωνική καινοτομία...)	3,303	1,683	1,300	1,307	733	1,033	1,033	10,392
Μηχανισμός της ΕΕ — Αποθεματικό ασφαλείας	1,104	1,104	1,104	1,104	1,104	1,104	1,104	7,728
Στήριξη της τουρκοκυπριακής κοινότητας	55	58	55	55	56	55	55	389
Αποκεντρωμένοι οργανισμοί, εκ των οποίων:	2,522	2,648	2,761	2,896	3,032	3,137	3,244	20,240
Frontex	1,233	1,313	1,414	1,504	1,591	1,675	1,768	10,498
Ευρωπαϊκή	302	333	358	382	404	425	444	2,649
Αποπληρωμή του NGEU	22,616	22,172	21,738	21,311	20,893	20,484	20,082	149,296
Περιθώριο	736	737	737	738	737	738	737	5,159
Ανταγωνιστικότητα, ευημερία και ασφάλεια	63,017	75,108	75,335	77,530	77,141	77,416	76,658	522,205
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας	40,240	52,348	52,871	63,026	62,929	63,293	63,046	397,753
Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανταγωνιστικότητας (εκτός από το Ταμείο Καινοτομίας), εκ του οποίου:	40,193	52,302	52,826	64,988	64,273	64,195	63,506	362,283
Πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»	15,306	23,265	23,789	23,878	23,163	23,085	22,996	154,882
Καθαρή μετάβαση και απανθρακοποίηση της βιομηχανίας	2,831	3,294	3,293	11,518	12,136	12,578	13,020	58,670
<i>p.m. Ταμείο Καινοτομίας</i>	2,784	3,248	3,248	3,480	3,480	3,480	3,480	23,200
<i>p.m. Ταμείο Καινοτομίας</i>	47	46	45	8,038	8,656	9,098	9,540	35,470
Ανεπτυκτικότητα και ασφάλεια, αμυντική βιομηχανία και διάστημα	13,883	16,198	16,198	17,355	17,355	17,355	17,355	115,699
Ψηφιακή υπεροχή	5,820	6,790	6,790	7,276	7,276	7,276	7,276	48,504
Υγεία, βιοτεχνολογία, γεωργία και βιοοικονομία	2,400	2,800	2,800	3,000	3,000	3,000	3,000	20,000
Ελάχιστο ποσό μέσου InvestEU του ECF & συμβουλευτικές υπηρεσίες, ενδεικτική συνεισφορά από τα σκέλη πολιτικής (τμήμα του συνολικού ECF)	1,077	1,518	1,488	1,459	1,430	1,402	1,375	9,749
Erasmus+	4,958	5,026	5,095	5,167	5,240	5,312	5,388	36,186
Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη», εκ του οποίου:	10,277	10,430	10,273	10,273	10,431	10,280	10,287	72,251
Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) – Μεταφορές, εκ των οποίων:	6,713	6,794	6,563	6,489	6,573	6,345	6,275	45,752
Στρατηγική κινητικότητα	2,678	2,678	2,363	2,205	2,205	1,890	1,733	15,752
Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) – Ενέργεια	3,564	3,636	3,710	3,784	3,858	3,935	4,012	26,499
Μηχανισμός Πολιτικής Προστασίας+ (ΜΠΠ+) της Ένωσης	1,240	1,328	1,338	1,363	1,366	1,403	1,420	9,458
Πρόγραμμα ΑγοράΕΥ, εκ του οποίου:	1,036	1,052	1,069	1,086	1,104	1,121	1,138	7,606
Δημιουργική Ευρώπη — Πιλοτισμός	217	220	224	227	231	235	238	1,592
Media+	385	391	398	404	411	417	423	2,830
Δημοκρατία, πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες	434	440	447	455	462	469	476	3,184
Πρόγραμμα για την ενιαία αγορά	785	846	779	786	787	781	774	5,538
Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ, εκ του οποίου:	1,507	1,325	1,166	1,015	1,061	1,411	1,221	8,706
Συνεισφορά στον ITER	892	784	690	600	628	835	722	5,150
Μέσο για την παροχή στήριξης έκτακτης ανάγκης εντός της Ένωσης (ESI)	-	-	-	-	-	-	-	-
Προστασία του ευρώ από την παραχάραξη και την κιβδηλεία (πρόγραμμα «Ρ») Παροπλισμός πυρηνικών εγκαταστάσεων (Λιθουανία)	1	1	1	1	1	1	1	7
86	115	79	75	82	80	87	604	
127	95	110	114	125	135	148	854	
95	97	99	101	103	105	107	707	
1,198	1,219	1,226	1,240	1,254	1,268	1,280	8,687	
659	252	251	268	266	273	264	2,233	
855	1,020	1,023	1,053	1,048	1,051	1,037	7,085	
Παγκόσμια Ευρώπη	23,138	23,213	23,166	27,174	31,132	31,103	31,074	190,000
Παγκόσμια Ευρώπη (*), εκ του οποίου:	21,473	21,473	21,473	25,261	29,050	29,050	29,050	176,830
Ευρώπη	4,628	4,628	4,628	5,445	6,261	6,261	6,261	38,112
Υποσαχάρα Αφρική	6,489	6,489	6,489	7,634	8,779	8,779	8,779	53,438
Ασία και Ειρηνικός	1,828	1,828	1,828	2,150	2,473	2,473	2,473	15,053
Βόρεια και Νότια Αμερική και Καραϊβική	980	980	980	1,153	1,326	1,326	1,326	8,071
Μέση Ανατολή, Βόρεια Αφρική και Περσικός Κόλπος	4,602	4,602	4,602	5,414	6,227	6,227	6,227	37,901
Παγκόσμια (**)	1,358	1,358	1,358	1,598	1,837	1,837	1,837	11,183
Αποθεματικό ασφαλείας	1,587	1,587	1,587	1,867	2,148	2,148	2,148	13,072
Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ)	417	419	423	429	430	433	436	2,987
Υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ) (συμπεριλαμβανομένης της Γροιλανδίας)	89	133	133	177	133	133	89	887
SFPA και RFMO	181	187	134	146	173	174	186	1,181
Άλλα (Άλλες δράσεις, προνόμια)	111	131	135	143	179	147	149	995
Περιθώριο	867	870	868	1,018	1,167	1,166	1,164	7,120
Διοίκηση	14,083	14,397	14,746	14,980	15,205	15,415	15,621	104,447
ΣΥΝΟΛΟ σε % ΑΕΕ (ΕΕ-27)	253,919 1.31%	261,328 1.33%	256,400 1.29%	257,822 1.29%	256,041 1.27%	243,541 1.19%	234,005 1.13%	1,763,056 1.26%

(*) 22,4 δισ. EUR (σε τιμές 2025) από το κονδύλιο 2028-2034 θα μπορούσαν να συμβάλουν σε ανθρωπιστική βοήθεια

(**) 2,06 δισ. EUR (σε τιμές 2025) θα διατεθούν στις γεωγραφικές περιοχές για κάποιες από τις δράσεις που σχετίζονται με τις ανάγκες σε καταστάσεις κρίσης, καθώς και τις ανάγκες για την ειρήνη και την εξωτερική πολιτική, λαμβανομένης υπόψη της παγκόσμιας διάστασης.

Τυχόν διαφορά των συνόλων οφείλεται στη στρογγυλοποίηση.

Πέραν των ανώτατων ορίων, εκ των οποίων:	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Σύνολο
Μηχανισμός ευελιξίας	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	14,000
Δημοκρατία της Ουκρανίας	13,462	13,198	12,939	12,685	12,437	12,193	11,954	88,867
Πρόγραμμα «Catalyst Europe» (δάνεια πολιτικής ΕΣΑΑ)	(134 δισ. σε τιμές 2025)							
Μηχανισμός ανιμετώπισης κρίσεων	(0,25 % ΑΕΕ)							
Εκτός ΠΔΠ								
Ευρωπαϊκός Μηχανισμός για την Ειρήνη	4,106	4,025	3,946	3,869	3,793	3,719	3,646	27,104